

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (Brassai-ú.) 19
Budapest, 9-77.

Eg.
Fé.
Ne.
Eg.

Dl. Ramaseter Robert
Budapest
110. Sztár 2. lte. 8.

1929
Október 16 Szerda
5690 év Tisri 12

Ara 5 Lei

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések

Rudolf Mosse
S. A.

Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-15

és a

Lloyd Express

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel

Amikor otthon verik, külföldön pedig védik a zsidókat

Alig nyitlak meg a budapesti egyetem kapui, az ébredés világhírűségére szerte tett alakjai ismét megjelennek az aulákban és a folyosókon, hogy zsidó tanulókat inzultáljanak. Teljes jogu magyar állampolgároknak a numerus klauzusz által még az egyetemre beengedett fiatai inzultáltak ezek a vitérek, akik a kultúra berkeiben izmaik fölényéről próbálnak bizonyoságot tenni. Közben a hivatalos kormányzat maga is elvégzi a maga tíz év óta tartó antiszemita politikájának évente megismétlődő játékeit: ma is mindent megtesz a magyarországi zsidóság polgári jogainak csorbítására és emberi méltóságában való megalázására. Van azonban egy, a békekötések utáni években meglehetősen nagy hírnévre szert szer nemzetközi intézmény is, amelynek színe előtt a magyar kormány, rendszerint illusztris delegátusok útján, a legnagyobb felháborodással szokott tiltakozni minden ugynevezett barbár kilengés ellen. Legutóbb Apponyi Albert, ez a kétségtelenül kiváló szónok és diplomata emelkedett szólásra a Népszövetség plénuma előtt s a palesztinai zsidóságnak barbár arab csordák által való megtámadtatása ellen tiltakozott. Ezt a tiltakozást mindenki a hivatalos Magyarország javára könyvelte el, mialatt a Népszövetség humanista urai helybenhagyólag bólongatták a fejüket: „Akármint is beszélnek Bethlenék antiszemizmusról, mégsem lehet igaz, hogy Magyarországon olyan rossz dolguk van a zsidók, akik, amikor a hivatalos delegátus ilyen felháborodott hangon ad kifejezést tiltakozásának a palesztinai zsidók barbár megtámadtatása fölött!” — mondták.

Annak idején, minden helyeslésünk ellenére is, a legnagyobb csodálkozással olvastuk Apponyi Albert tiltakozását a palesztinai események ellen a genfi nemzetközi aeropag színe előtt. Valami különös ellentmondást olvastunk ki belőle, ami egyébként a reakciós és antiszemita kormányzatok részéről nem szokatlan jelenség. A magyar reakció diplomáciája a demokrácia terén is szokott élni hasonló fogásokkal, amikor Macdonald előtt a demokráciára hivatkozik, Mussolini országában pedig a demokráciát szidja. A fő az, hogy a külföldön megjátszott szerepkörből otthon és a valóságban semmise valósuljon meg.

Ugy látszik azonban, hogy Bethlenék eme kétszínű játékanak színpadi hatásait immár Magyarországon is megélelték, különösképen ellenzéki, főleg pedig szocialista körökben. Mint Budapestről jelentik, a képviselőház legközelebbi interpellációs napján Payer Károly szocialdemokrata képviselő interpellációt fog benyújtani a kormányhoz, amelyben arról fog érdeklődni, van-e tudomása a kormánynak arról, hogy a népszövetségi ülésen Magyarország delegátusa: Apponyi Albert a palesztinai zsidóság érdekében szót emelt? Ha van erről a kormánynak tudomása és ha a felszólalást helyesli, hajlandó-e a kormány a magyarországi zsidók részére is biztosítani azt a védelmet, melyet delegátusa a palesztinai zsidóság érdekében követelt? Kétségtelen, hogy ez az interpelláció

soha jobbkor és soha aktuálisabban nem hangozhatik el, mint e napokban. Aktuálitást ad neki az a körülmény, hogy amint említettük, a magyar egyetemek folyosóin és auláiban ismét hivatásos veredők jelentek meg, akik zsidó diákokat támadtak meg anélkül, hogy a hivatalos hatalom részéről a legkisebb megtorlásban részesültek volna. Már pedig, ha ez a megtorlás a magyarországi zsidó fiatalság megtámadásával szemben is elmaradt, — akik pedig a magyar kultúra továbbhordozói lesznek s minden bizonnyal lényeges

adóterhekkel fognak hozzájárulni az ország állami egzisztenciájának biztosításához, — mennyire értékelhetjük annak a tiltakozásnak őszinteségét, melylyel a magyar kormány a palesztinai zsidók barbár megtámadtatásával szemben, mint a civilizáció egyik európai öre, hangot adott? Belátásunk szerint — igen kevésre. Semmiesetre sem többre, mint általában a reakció kétkulacsos politikájának őszinteségét, amely befelé zsidóverő bunkót szorongat a kezében, kifelé azonban a zselidség és a testvériség fehér kendőjét lobogtatja

s úgy tünteti fel magát, mint az emberiség és civilizáció letéteményesét.

Nagyon kíváncsian várjuk Payer Károly interpellációját, de még kíváncsibban Bethlen István reá adandó válaszát. Kíváncsiak vagyunk, hogyan fogja összegezgetni az összegezgetések e nagy mestere a budapesti egyetemi zsidóveréseket, illetőleg a zsidó verésekbe való beletörődését azzal a felháborodással, melynek a genfi aeropag előtt olyan szép szavakkal adott kifejezést gróf Apponyi Albert, Magyarország delegátusa...

A régensválasztás epilógusaként Popovici miniszter megvált a tárcájától

Nincs egyenetlenség a nemzeti és párasztpárti miniszterek között

de rövidesen gyökeresen átszervezik a kormányt

Alhir Vajda lemondásáról, Valószínűleg Madgearu lesz az új pénzügyminiszter. Iunian, ha bennmarad a kormányba új tárcát kap

Mária királyné feltűnést keltő interjúja az Univerzulban

București-Bukarest, október 15. Az Új Kelet tudósítójától. A régensválasztás nem hiába keltett izgalmat az egész országban. A választás epilógusaként, amint az előre várható volt, rendkívül komoly konfliktusok robbantak ki a kormány kebelében. Márkövetlenül a régensválasztás után felütötte fejét az a hír, hogy Popovici pénzügyminiszter le fog mondani tárcájától, mert sógora az újonnan megválasztott régensnek. A hírek szerint, a kormány egykori párasztpárti tagjai, Mihalacheval az élükön, ragaszkodtak Popovicinak a távozásához. Mihalache, amint most a liberális lapok állítják, különösen azért formált frontot Popovici ellen, mert a miniszterelnök még Mihalachet sem értesítette, csak az utolsó pillanatban Sarateanu jelöléséről. Az ellenzéki lapok azt állítják, hogy Mihalache az egykori párasztpárti hívei között emiatt azt hangoztatta, hogy egy Maniu-Vaida-Popovici diktatúra kormányoz, amely nem is kíváncsi a kormány többi tagjainak véleményére. Állítólag ezért kellett Popovicinak lemondania.

Popovici lemondása után.

Hogy ezekből a kombinációkból mennyi az igazság, azt ebben a pillanatban nem lehet megállapítani. Tény az, hogy Popovici beadta lemondását, Maniu elfogadta és ideiglenesen maga a miniszterelnök vette át a pénzügyi tárcát. Ugyanakkor ideiglenesen be kellett tölteni a Londonban tartózkodó Madgearu két tárcáját is, amelyet átmenetileg Popovici vezetett. Így került a kereskedelmi minisztérium élére ideiglenesen Raducanu, a közlekedésügyi minisztérium élére, pedig szintén ideiglenes minőségben, Voicu Nitescu.

Iunian Mihalachenak adta át lemondólevelét?

A régensválasztás után megindult lavina azonban ezzel még nem állt meg. Egyes lapok azt állítják, hogy Iunian, akinek Voicu Nitescuval ismeretesen konfliktusa támadt, szintén beadta le-

mondását. Egyes verziók szerint Iunian azért távozna, hogy a Popovici kilépésel felbillent nemzeti-párasztpárti egyensúly újra helyre álljon. Ez azonban nem bizonyos, minthogy az sem biztos, vajjon Iunian tényleg lemondott-e. Az ellenzéki lapok azt állítják, hogy Iunian, aki szintén Maniu diktatúrájáról panaszkodott, nem is Maniunak, hanem Mihalachenak adta át lemondó levelét. Természetesen különböző kombinációkat fűznek az egyes lapok Iunian állítólagos lemondásához, így az Univerzul egészen fantasztikus részleteket talál fel erről olvasóinak.

Iunian is a régensválasztás miatt mondott le?

A lap szerint annak idején Stelian Popescu igazságügyminiszter 70. évben állapította meg a semmitőszéki bírák nyugdíjazási korhatárát. Iunian, amikor az igazságügyi tárcát átvette, revízió alá vette ezt a rendelkezést és úgy intézkedett, hogy a legfőbb bíróság tagjai már 68 éves korukban nyugdíjazandók legyenek. A miniszter ezt azzal kívánta indokolni, hogy a semmitőszéki tanácsosok közül többen még ennél a kornál haramabb sem bírnak teljes munkaképességgel. A lap szerint Iunian ezt az állítást több semmitőszéki bíró felsorolásával támasztotta alá és közöttük volna egy, aki legutóbb igen magas polcra jutott. Amikor Iunian megtudta, hogy kit jelölt a kormány a régi posztra, már nem volt ideje felvilágosítani Maniut, hogy ő munkaképtelennek deklarálta volt Sarateanút és ezért levonva a konzekvenciákat, átadta lemondását Mihalachenak.

Lemondás, vagy szabadság?

A kormány egyébként cáfolja Iunian lemondásának híret és megállapítja, hogy Iunian igazságügyminiszter még Buzdugan régens halála előtt ment szabadságra, orvosi tanácsra. Szabadságát a régens halála miatt megszakította, most azonban sürgősen gyógykezeltetnie kell magát és gyomorbántal-

manát megvizsgálására Bécsbe utazik konzultációra.

A kormány cáfolatán hitelt érdemelt azért is, mert Maniu miniszterelnök a mai régenstanácsi audienciáján benyújtotta Iunian szabadságolási kérését, egyben az egyes minisztériumok helyettesítésére vonatkozólag is megtette az előterjesztését.

Alhir Vajda miniszter lemondásáról.

Az ellenzéki lapok azonban nem nyugosznak bele ebbe a magyarázatba és a különböző színtomákból komoly egyenetlenséget igyekeznek következtetni a kormány tagjai között. Így egyes lapok azt a meglepő hírt kolportálják, hogy Vajda is lemondani készül. Egyik ellenzéki verzió szerint Vajda azért mondana le, mert őt is közeli rokoni szálak fűzik Sarateanu régenshez, másik verzió szerint Mirtoval voltak heves összetűzései Vaidának és olyan súlyos és ingerült szóváltása támadt a belügyminiszter és az alminiszter között, akit Vajda intrikákkal vádolt, hogy Mirto ingerültségében nyomban Beszarábiába utazott inspekción körutra, Vajda pedig az intrikák hatása alatt megválni készül tárcájától.

Ezek a híresztelések tápot találtak abban a körülményben, hogy Vajda a tegnapi minisztertanácson, amelyen Popovici lemondását tárgyalták, nem vett részt. Illetékes helyen azonban Vajda távollmaradását azzal magyarázták (Folytatása a 3-ik oldalon).

Csütörtöki kezdettel mutatja be a

SELEGT MOZGÓ

Párisi diáknegyed
(Quartier Latin)

világkirü filmet, Maurice Dekobra hasonnevü közismert regénye nyomán, főszerepekben: Iván Petrovics, Carmen Boni, Gina Manés

Háromszázkilencvennégyes hullámhosszon Bukarest is bekapcsolódott a rádió világkoncertbe

Látogatás az október 10-én megnyílt bukaresti nagy leadóállomás stúdiójában

București-Bukarest, október hó 15.— (Az Uj Kelet tudósítójától.) Még alig két évvel ezelőtt is, valóságos héroszi küzdelem keltetett ahhoz, hogy valaki Romániában rádióállomást szerelhesen fel. Ugyanakkor amikor a világ minden táján az emberek százai kapcsolódhattak bele a világtestvériség eme legközvetlenebb áramába, nálunk a sziguranca és a rendőrség valóságos hajtóvadászatot rendezett azok ellen, akik rádióhoz akartak jutni s megkerülve az elviselhetetlen engedélyezési eljárást, esetleg minden engedély nélkül elégittek ki ilyen természeti szomjúságukat.

A többi európai államokban korra építették a modernibb modern stúdiókat és leadóállomásokat és még olyan viszonylag kis helyeken is, mint Kassa, Pozsony, Kattovicz stb. pompás stúdiók és leadóállomások működtek, addig Romániában még Bukarestnek sem volt leadóállomása.

Végre megkezdik a bukaresti leadóállomás építését is.

Nagy nehezen aztán belátták az illetékesek, hogy Romániának is illő volna, legalább egy leadóállomást építeni, mert hiszen valósággal az ország szegényévé kezd kinőni magát az a körülmény, hogy egy olyan nagy országnak, mint Románia, nincsen leadója. Elhatározták, hogy 1928 októberére felépítik a rádióleadó-állomást. Ez azonban csak ígéret maradt, mert még 1929 februárjában sem sikerült megnyitni a leadóállomást. Februárról májusra, májusban pedig szeptemberre halasztották a rádióállomás megnyitását, amikor is Bukarestben tartották meg a nemzetközi rádiókiállítászt. Azonban a rádiókiállítás is elmaradt a megnyitást úgy hogy botránny fenyegetett. Végre e hó 10-ikén megtörtént a nagy esemény: a nemzetek hatalmas koncertjébe egy új hang kapcsolódott bele. — Bukarest új, 349-es hullámhosszon dolgozó leadó-állomásának hangja.

Halló, halló: Itt Bukarest!

Eleinte elmosódottan, később azonban egyre tisztábban lehetett hallani a fellevelellomásokon a bukaresti rádió-jelentkezését: Halló, halló, itt Bukarest! Sok kísérlet után sikerült a leadó-állomás kezdeti hibáit is kiküszöbölni.

Az Uj Kelet munkatársa a napokban látogatást tett az új leadóállomás otopeni leadójában. Az épület impozáns benyomást tett modern formáival. Az épület belsejébe bejutni egyike a legnagyobb feladatoknak. Csak a legnagyobb nehézségek árán juthatunk be és csak azután, miután erre a városban székelő igazgatóság telefonon is megadja az engedélyt.

Belépünk és fülünk hirtelen halk zúgással telik meg. Hat acéllemez-kamrában vannak elhelyezve a rendkívül értékes készülékek: kondenzátor, ampli-

fikátor és a modellátor. A kamrában elektromoslámpák égnek: a rádiófonia lüktető szive folytonos sístergéssel gyúrti és transzformálja át a woltokat és termeli az energiákat. Az adóállomást a városból táplálják, amelynek 5000 woltos feszültségét 208 wolttra transzformálják át. Az átvett energia összesen 70 kw., amely azonban a gépek működését biztosítja. A lámpák ugynevezett kaszkadéban vannak elhelyezve, a három utolsó lámpa egyenként 12 kw.-ot nyújt, tehát összesen 36 kw.-ot, a szűrőkészülékek azonban ennek az energiának legalább a felét felemésztik.

A stúdió.

A stúdió, ahol az előadások lezajlanak, bent van a városban, a str. Berhelot 60. szám alatt, ahonnan a mikrofon árama egy mikrofon-erősítőbe, ebből peddig 10 km.-es kábelen keresztül Otopenibe érkezik. A leadóba a hangok meggyengülve érkeznek s ezért azokat a szükség szerint újból felerősítik. A hangok nem veszítenek tisztaságukból, miután a kábel pupinizálva van, a hangszínezet megőrzése érdekében. A stúdió mérnöke, Munteanu úr vezet bennünket keresztül a stúdió terméin és érdeklődéseinkre elmondja két hetes kísérletezéseinek eredményét:

— A leadóállomás és a stúdió működését eleinte Frankfurtam Main és Kattowicz állomások zavarták, miután a két városnak nincsen állandósított hullámhossza. Olykor Daventry és Charkow orosz állomás is belezúgott a 394.-es hullámhosszba. Leginkább azonban Friedrichstadt hatott zavarólag, mert az az állomás a mi hullámhosszunkkal dolgozott.

— Románia tudvalevőleg a brüsszeli rádiókongresszuson három hullámhosszot kapott: a 394-es, 205-ös és 227 méteres hullámhosszot. A 394 méteres hullámhossz ideiglenesen Friedrichstadt-nak kölcsönöztük át, arra az időre, míg a mi nagy leadóállomásunk felépül. Most azonban táviratilag kértük őket, hogy azonnal szüntessék be a 394 méteren való leadást. De megengedték nekik, hogy míg a kolozsvári és kisenevi leadók felépülnek, a 205-ös, vagy 227-es hullámhosszot használják. Ami a frankfurti és kattowiczi állomások zavaró defektusait illeti, amennyiben ezek nem fognak megszűnni: a legközelebbi brüsszeli kongresszuson kérni fogjuk, hogy ezek az állomások szűrőkörökkel szereljék fel magukat.

Világszerte örvendeznek az új leadóállomásnak.

Munteanu igazgató ezután átvezetett bennünket igazgatói szobájába, amelynek asztalán tömegével feküdtek a világ minden sarkából érkező levelek, amelyek különböző amtöröktől érkeztek.

Rátkay József budapesti postafelügyelő örömet fejezi ki afelett, hogy a közvetített zenekari hangversenyt igen tiszta és nagyon erős vételben élvezte. Isten áldását kéri az új leadóállomás működéséhez.

Hans Ambor Haifából héberfelírású levélpapíron, francia nyelven közli, hogy igen könnyen fogja Bukarestet, amely erősebb és tisztább, akár Bécs, vagy Budapest.

Charles Baudonin Metzről örömet fejezi ki afelett, hogy Bukarest is bekapcsolódott a nemzeteket egymáshoz szorosabbra fűző lánca. Nagy élvezettel hallotta a szép román melódiákat, amelyek nagy szolgálatot tesznek a román államnak.

Alberto Como Rómából olasz lelkesedéssel üdvözlö az új állomást, mely a latin hanghullámok skálájába új színrel kapcsolódott be.

Berlinből, Frankfurtból, Cannesből, Kairóból, Zomborból, Scutariból mu-

tat még leveleket Munteanu igazgató, amelyek mind tele vannak lelkesedéssel.

Kezdődik az esti műsor.

A mikrofonteremben épen most kezdődik meg az esti műsor. A természet végig bársonyfüggönyök borítják, amelyek a legkisebb neszt is felfogják. Az egyik sarokban egy horribilis értékű Steinway zongora áll, a terem másik oldalán orgona van elhelyezve. A mikrofon előtt Maria Dragulinescu áll és román dalokat énekel. Meghatódott, mintha érezné, hogy most hangját az egész világon hallják.

Munteanu mérnök közben bemutat Jora művészeti igazgatónak, a neves román komponistának, aki elmondja,

hogy a bukaresti leadó programja a nyugati nagy leadóállomások programjához kíván alkalmazkodni. Egyelőre — sajnálkozik — nem vehetjük át a szomszédos leadóállomások programját, mint ahogy a budapesti leadóállomás német, vagy olasz programokat vesz át. Egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy a nap bizonyos órájában román szót is hallanak a kontinens minden sarkában.

Belátom, hogy Jorának igaza van, de azért mégis bátorodom azt a megjegyzést tenni, hogy reméljük a bukaresti stúdióban fajra és vallásra való tekintet nélkül szóhoz jutnak majd az arra érdemes és hivatott művészek.

Hátszegi Ernő.

Másodszor tárgyalja ma Kolozsvár közgyűlése az Electrobél ajánlatát

Cluj-Kolozsvár, október 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár város tanácsának ma összeülő közgyűlése először másodszor olvasásban kerül az a javaslat, amelyet a belga érdekeltségű Electrobél és az Erdélyi Szénbánya Rt. adott be a város villamos-üzemének komercializálására és teljes átszervezésére vonatkozólag. Az a bizottság, amelyet ezen ajánlat tanulmányozására a legutóbbi közgyűlés kiküldött, elkészült munkájával és jelentése a holnapi közgyűlés elé fog kerülni. Bizunk kell benne, hogy a bizottság lelkiismeretesen teljesítette munkáját és figyelembe vette mindazokat a szempontokat, amelyek ennél az egész városra nézve fontos kérdésnél figyelembe jönnek. Az Electrobél ajánlata új és széles perspektívákat nyújt Kolozsvár villanyellátása előtt és lehetővé fogja tenni, a város polgárságának megterhelése nélkül, hogy kiküszöböltessenek mindazok a mi-

zériák, amelyek ma oly sok kellemetlenséget okoznak a polgárságnak.

Az a tény, hogy egy komoly és tekintélyes külföldi pénzesoport fordul ezzel az ajánlattal Kolozsvár városához, általában közgazdasági szempontból is megkülönböztető figyelmet érdemel. A külföldi tőke még mindig bizalmatlan Romániával szemben és a legnagyobb ritkaság-számba megy, hogy valamely külföldi pénzesoport mint kezdeményező lépjen fel. Az Electrobél Európa egyik legnagyobb elektromossági vállalat, amely a kolozsvári villamos művekbe is hatalmas összegeket szándékozik befektetni. Biztosra vesszük, hogy Kolozsvár tanácsa úgy az általános közgazdasági, mint a speciális helyi érdekek szempontjából is módot fog nyújtani ennek az előkelő belga pénzesoportnak, hogy tevékenységét Romániában mielőbb megkezdje.

Óriási lelkesedés mellett nyílt meg a Rothschildok színháza

A Theatre Pigalle negyven millió frankba került

Páris, október 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt közölte az Uj Kelet, hogy Párisban báró Henry Rothschild és fia Fülöp hatalmas színházat építtetett, a „Theatre Pigalle”, a francia főváros egyik legartisztikusabb látványosságát. Ezt a színházat tegnap nyitották meg óriási részvét mellett.

A „Theatre Pigalle” építkezése négy évig tartott és körülbelül negyvenmillió frankba került. A színház azon a helyen áll, ahol egykor a nagy francia vigjátékos, Scribe háza állott. Ezt a házat még a második császárság idején az író örökösai eladták a Rothschildok elődeinek. A színház architektúrája nem újszerű, de vonalaiban nagyarányú és csodálatos harmonia és melegség ömlik el egy külsején mint interiőrjében. Minden leegyszerűsítve jelentkezik itt és mégis bámulatosan, szinte fejedelmi előkelőségben. Ami a színpadi berendezést és a scenikai felszerelést illeti, a legtekélyesebbet találjuk, a mit szakértők ezen a téren kitaláltak és elgondoltak.

Érdekes, hogy a színház igazgatói hónapokon át kutattak olyan darab után, amely méltó lennár arra, hogy ebben a nagyszerűen felszerelt színházban előadassék.

Végül Sacha Guitrit biztát meg, hogy írja meg Franciaország történetét apró szkeccsekben. A darab tizenöt képből áll

Szülők!

Intézeti paplanok
Intézeti pokrócok
Intézeti madracok
Intézeti harisnyák
Intézeti vásznak
Pepita szövetelek

Óriási választékban

Szabó Jenő

nagyáruházában

Művészi

perzsaszőnyeg

szővött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövökellekek legelőnyösebb beszerzési forrása

SHULHOF EMILNÉ

Oradea, Str. En. Ciorogaru (Uri-u.) 14

Az uri közönség

kedvenc találkozó helye a

GROSZ-FÉLE

בשר ארטה étterem

ORADEA

Zöldfa utca 10. szám.

TIMIȘOARA

Lloyd-sor 11. szám.

Lakodalom és bankett rendezéseket elvállalok. Valódi palesztinai borok eladási helye.

cipők tartóssága felülmulhatatlan!

Győződjön meg róla!

zák, hogy a belügy érzékeny és mintha legmelegebb barátságot kívánt résztvenni az eson, amely Popovi

Rövides kormán

„E híresztelésekkel „Lupta” arról tud, a kormány gyökereitől sor. Tárcát csak külügyi, pénzügyi, lényegi tárcák. Pénzszintűleg Madgearu mert a régi királyságot a ő számára. — amint azt az el — hanem azért, me feltétlenül predestin

A korn folja a terjeszte

Kormánykörökben erősebben cáfolják jéd híreket. Beavat zett értesülésünk sz lyeen az erdélyi és rek közötti ellentét egyenesen nevétségé halache már a tegn után kijelentette a sa hogy azok a hír érdekelt körök mány többi tag letkezett állító tekről terjeszté valótlanok. A k teljes összhang uralk kezdendő események hogy a nemzeti par minden tekintetben zeti-parasztpárt képyrai ma egyébként a bankettet rendeztek. tagjai közötti szolidá fejezésre juttatni.

Maniu m ügyi tárc

A kormány egyes a nyilatkozatteltől. közelálló körök erős hogy a miniszterek semmi sem bontotta szerdán átveszi a pé vezetését, ugyanakk Popovici a pénzügyi viselői karától. A vo ter továbbra is az or nálásának szolgálatát munkaeréjét. Hir sz követték nevezik ki, v kökségét fogja átven Pop-Csicsótól.

Madgearu néhány ják Bukarestbe. Iuni niszter már Bécsben kereskedelmi miniszte málni fog a helyzetrol térésétől remélik egy gos ellentétek elsimit rökben úgy hírlík, hog is marad a kormány na vállalni.

Mária kir „Univers

Itt említjük meg, a régensválasztás e „Universul” mai szám jelent meg Mária kir terju súlyos kitételek lenlegi kormánnyal sz ért az Adeverul értesé nu ma felkereste Hio tert, akitől felvilágosi tükus-e az Universulb terju, mert a kormány szünének, hogy Mária által közölt kitételeket volna.

A legújabb öszi kal stb. sib. férfidivat

nagy választékban csöb ár

szerezhető

Papp és F

CLUJ Piața Unirii

Már 1350 lejért

3 lámpás

RADIOT

kap az

ELECTRICANÁL

CLUJ HOTEL CENTRAL ÉPÜLET

1929 október 16

adó programja a vállalkozások programjához. Egyelőre — vehetjük át a szomszédos programját, mint a leadóállomás névvel — programokat vesz át, elégednünk azzal, hogy az órájában román kontinens minden

orának igaza van, megkérdezzük azt a megújult reméljük a bukaresti és vallásra való áttéréshez jutnak majd az újatott művészek.

Hátszegi Ernő.

Szavár köz- nyilatát

ly sok kellemetlen-
árságnak.
gy komoly és tekin-
oport fordul ezzel
r városához, általa
pontból is megkü-
rdemel. A külföldi
lmatlan Romániával
obb ritkaság-számba
y külföldi pénzoso-
ező lépjen fel. Az
rik legnagyobb elec-
amely a kolozsvári
nataalmas összegeket
i. Biztosra vesszük,
a ugy az általános
speciális helyi érde-
dódot fog nyújtani
ga pénzcsoportnak,
omániában mielőbb

t meg a

került

k történetének na-
darab nélkülözi azt
ismert iról elvár-
onban olyan pom-
képeket a szinpa-
noselő és lelkesítő
bb kritikusok sem
omboló lelkesedés,
e az egyes jelen-
ranciaország politi-
dományos életének

zönyeg

függöny, külföldi
legelőnyösebb be-
rása
EMILNÉ
garu (Uri-u.) 14

zönség

zó helye a
FÉLE
éterem

EA
0. szám.

ARA
0. szám.

s bankett
elvállalok.
nai borok
helye.

ülmulhatatlan!
eg róla!

zák, hogy a belügyminiszter rendkívül
érzékeny és minthogy Popovicához a
legmelegebb barátság szála fűzik, nem
kivánt résztvenni azon a minisztertaná-
cson, amely Popovici sorsáról döntött.

Rövidesen átszervezik a kormányt.

"E híresztelésekkel kapcsolatban a
„Lupta” arról tud, hogy legközelebb
a kormány gyökeres átszervezésére ke-
rül sor. Tárcát cserélnek a belügyi,
külföldi, pénzügyi, ipar- és kereskede-
lemügyi tárcák. Pénzügyminiszter való-
színűleg Madgearu lesz, nem azért,
mert a régi királyságbeli és a paraszt-
párt az ő számára követelné a tárcát
— amint azt az ellenzéki lapok írják
— hanem azért, mert szakértelme erre
feltétlenül predestinálja.

A kormány erélyesen cá- folja az egyenlenségről terjesztett híreket.

Kormánykörökben egyébként a leg-
erélyesebben cáfolják a válságról elter-
jedt híreket. Beavatott forrásból szer-
zett értesülésünk szerint, mérvadó he-
lyen az erdélyi és regáltbéli miniszte-
rek közötti ellentétől elterjedt híreket
egyesen nevéstésnek mondják. Mi-
halache már a tegnapi minisztertanács
után kijelentette a sajtó képviselői előtt,
hogy azok a hírek, amelyeket
érdekeltek körök közt és a kor-
mány többi tagjai között ke-
letkezett állítólagos ellenté-
tekről terjesztettek, teljesen
valótlanok. A kormány kebelében
teljes őszhang uralkodik és a bekövet-
kező események bizonyítani fogják,
hogy a nemzeti parasztpárti kormány
minden tekintetben egységes. A nem-
zeti parasztpárti képviselői és szenáto-
rai ma egyébként a Modern étteremben
bankettet rendeztek, amelyen a párt
tagjai közötti szolidaritást kívánták ki-
fejezésre juttatni.

Maniu ma veszi át a pénz- ügyi tárcát.

A kormány egyes tagjai elzárkoznak
a nyilatkozattól, de a kormányhoz
közeli körök erősen hangoztatják,
hogy a miniszterek közötti harmoniát
semmi sem bontotta meg. Maniu ma,
szerdán átvézi a pénzügyminisztérium
vezetését, ugyanakkor fog elbucsnuzni
Popovici a pénzügyminisztérium tisz-
viselői karától. A volt pénzügyminis-
ter továbbra is az ország pénzügyi szá-
málásának szolgálatába fogja állítani
munkaerjét. Hír szerint, vagy párisi
követé nevezik ki, vagy a kamara el-
nökségét fogja átvenni a gyengélkedő
Pop-Csicsótól.

Madgearu néhány nap mulva vár-
ják Bukarestbe. Iunian igazságügyi-
miniszter már Bécsben találkozik fog a
kereskedelmi miniszterrel, akit infor-
málni fog a helyzetről. Madgearu haza-
teréséről remélik egyébként az állítóla-
gos ellentétek elsimítását. Politikai kö-
rökben úgy hírlik, hogy Iunian ha tagja
is marad a kormánynak, más tárcát fog
vállalni.

Mária királyné interjúja az „Universul”-ban.

Itt említtük meg, hogy ugyancsak
a régensválasztás epilogusaként az
„Universul” mai számában egy interjú
jelent meg Mária királynétól. Az in-
terjú súlyos kitételeket tartalmaz a je-
lenlegi kormánnyal szemben, épen ez-
ért az Adeverval értesülése szerint, Ma-
niu ma felkereste Hiotu udvari minis-
tert, akitől felvilágosítást kért, auten-
tikus-e az Universulban megjelent in-
terjú, mert a kormány nem tartja való-
színűnek, hogy Mária királyné a lap
által közölt kitételeket tényleg használta
volna.

A legújabb őszi kalap, fehérnemű
stb. s.b. férfidivat újdonságok
nagy választékban és a legol-
csóbb árban
szerezhetők be.

Papp és Felszegi

CLUJ Piața Unirii 14. FÓTÉR

Titulescu, Scialoja és Zaleski nyilatkoz- nak Briand Páneuropan programjáról

A három államférfi nehézségeket lát és pesszimiztikusan ítélik meg az Európai föderáció lehetőségét

London, október 5. A General Press
nevű sajtóügynökség körkérdezt intézett
Európa aktív és kimagasló politikusaival.
A kérdés lényege: van-e lehetőség a mai
helyzetben Európa egységesítésére. A
kérdésre

SCIALOJA,

Olaszország Népszövetségi fődélégátusa,
a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt fontos, alaposan meg-
vizsgálni, mik azok az eszközök, amelyek-
nek segítségével ki tudnánk kapcsolni a
nemzetközi surlódásokat.

A surlódások okai sokrétűek és a leg-
mélyrehatóbbak azok, amelyek gazdasági
konfliktusokban nyilatkoznak meg. A
gazdasági természetű problémák körül a
népeknek az az ösztönös érzésük, hogy
minden e fajta problémát kizárólag saját
érdekeit szempontjából ítélik meg. E
szüksős és korlátolt felfogás alól azonban
fel tudnánk szabadulni, ha az illető or-
szágok felelős kormányai nemcsak a szoli-
daritás elve alapján találnak platformot
az egyezkedésre, hanem a méltányosság
alapján is.

— Különösen áll ez néhány fundamen-
tális gazdasági kérdésre, mint amilyen
például a nyersanyag ügye. Mindezeideig
ebben a kérdésben gyakorlati megoldást
nem találtunk. Néhány különös problé-
mát nemrégiben vizsgálat tárgyává tet-
tünk és megpróbáltunk, hogy e gazdasági
kérdésekben nemzetközi megállapodásra
jussunk. Olaszországban megvan a hajla-
mosság e munkában való részvételre, de
azt követelik, hogy épügy a termelő or-
szágok, mint a fogyasztó államok érdekei
vétségének figyelembe. Nem szabad figyel-
men kívül hagyni azt a fontos tényezőt,
hogy minden gyakorlati megoldásnak a
világ összes népeinek szolidaritása kell
képezze alapját.

— En nagyon fontosnak tartom a de-
mokrata és szociális jellegű problémák

megoldásánál a szolidaritást. Véleményem
szerint Briandnak a szolidaritás lebegett
a szemei előtt, amikor az európai nemze-
tek föderációs egybefogásának nagyszerű
ideáját fejtette ki. En megértem és átér-
zem ennek az ideának a nagyságát, de
épügy látom, mint ő e gondolt megvalósi-
tásának nehézségeit. Mindazonáltal meg-
éremli azt, hogy felfigyeljünk rá és kell,
hogy alapos tanulmány tárgyává tegyük.

TITULESCU,

Románia londoni követe az alábbi
nyilatkozatot tette:

— Mint ahogy maga a francia miniszter-
elnök kijelentette, az európai államok
egységesítésének első lépése szükségképpen
gazdasági téren kell történnék. A problé-
mának ez a legfontosabb pontja és két-
ségtelenül itt fogják majd a probléma
megoldását megkezdeni.

— Minden részlet-megvalósítás egészen
új mentalitást jelent és az emberek ön-
tudatlanul is arra a következtetésre jut-
nak, hogy a keresztülvihetetlennek ítélt
eszméket mégis keresztülvihetőnek lássák.
Minden eszme körül előbb illúziók és
félreértések támadnak. En magam Briand-
nak a föderaliztikus Európára vonatkozó
ideáját nagyon kétségesnek ítélem, azon-
ban azokat a kapcsolatokat, amiket ő Európa
különböző országai között kívácsol, egy-
általán nem tartom utópisztikusnak, mint
sokan.

— Minthogy a kapcsolatoknak minde-
nek előtt gazdasági jellegűeknek kell len-
niök, meg kell állapítanunk, melyek azok
a gazdasági érdekek, amelyek kölcsönösök
a különböző népeknél. Meg kell vizsgál-
nunk mindenek előtt a gazdasági racio-
nalizálás problémáját, a különböző valu-
ták egységesítését, praktikus kereskedelmi
szerződéseket megkötését. És csak akkor,
ha már ezeket a problémákat elrendeztük,
kerülhet majd a Népszövetség abba a
helyzetbe, hogy Briand tervét magáévá

tegye és tovább fejlessze. A problémának
még egy részét kell kiemelnünk. Az eu-
rópai Egyesült Államok fogalmát semmi-
képpen sem szabad úgy magyarázni, mintha
annak éle Amerika, vagy Nagybritania
ellen irányulna. Ez csak becsteltes kísér-
let arra, hogy Európa országai köré a szoli-
daritás egybefogó kötelékét vonjuk. Egy
olyan kötelék, amely jelenti az orszá-
gok között a gazdasági és politikai békét,
ami természetesen az egész világ közös
érdeke.

ZALESKI ÁGOST

Lengyelország külügyminisztere így
válaszolt a kérdésre:

— Az európai Egyesült Államok terve
ez idő szerint nem látszik keresztülvihe-
tőnek. Ettől függetlenül az a vélemé-
nyem, mindnyájunknak kötelessége egy
ilyen nagyvonalú kezdeményezést támo-
gatni. A gyakorlati életnek is nagy köny-
nyebbséget jelentene a mai nyomászó
gazdasági helyzet felszabadulása. Ez egy-
üttal fundamentuma lenne a békének.
Természetesen még sok nehézséget kell
még elhárítani, amíg Briand tervének
életereit lehet majd kölcsönözni. Arra kell
igyekeznünk, hogy Európa minden népé-
nek gazdasági érdekeit csorbítatlanul meg-
őrizzük, továbbá, hogy a kölcsönös ellen-
tettek megszűnjének és hogy az egység
igazi egység legyen. Utat és módot kell
találni arra, hogy a különböző országok
fogyasztóit megszabadítsunk a sok nehé-
adóterhetől, igyekeznünk kell a munka-
nélküliek számát csökkenteni és végül
enyhítenünk kell az egyes országokban
uralkodó nagy gazdasági egyenlőtlenséget.
Két feltételt kell minden körülmények
között teljesíteni, mielőtt egyáltalán szá-
mithatnánk sikerre. Először: Minden ál-
lam meg kell tartsa szuverén jogait, má-
sodsor pedig a föderáción belül egyetlen
államnak sem szabad külön kedvezményt
juttatni.

MacDonald elutazott Newyorkból

Az angol kormány megkapta a moszkvai kormány jóváhagyó levelét
Franciaország elfogadja a tengeri leszerelésre való meghívást

Newyork, október 15. MacDonald és
leánya ma reggel elutaztak Ottawába. A
pályaudvaron nem volt ezáltal hivatalos
bucsztatás, a miniszterelnöktől mind-
össze néhány newyorki személyes ismerőse
vett búcsút.

MacDonald newyorki tartózkodásának
utolsó óráit a visszaemlékezéseknek és régi
emlékei újraélésének szentelte. Felkereste
azt a házat, melyben egy penzióban har-
minc évvel ezelőtt első newyorki tartó-
zkodása alkalmával megszállott s a ház
kertjében fiatalos kedvvel fára mászott s
leányának almát szedett. Este egy népház-
szerű helyen vacsorázott, ahol harminc
évvel előbb is étkezett már.

Elutazásakor a newyorki pályaudvar
zászlódszót öltött s az angol miniszterel-
nök és leánya lelkes tömeg megújuló óvá-
ciói közepette kétszáz diszruhás rendőr
sorfala között szállottak különvonatukra.
Isthibeli, a miniszterelnök leánya az ut
egy részét a mozdonyon utazva töltötte,
majd a mozdony elhagyásakor, utra kap-
ott virágaiból adott a mozdonyvezetőnek
néhány szálát.

A Niagaránál

A különvonat Buffaló elhagyása után
délután hat óra harminc perckor érkezett
a Niagara vizeséhez, melyet este félóra
hosszat vakító fényzönnel árasztottak el.
Az angol miniszterelnök hosszasan gyö-
nyörködött a tiszteletére rendezett fensé-
ges látványban.

MacDonald ma folytatja útját Toron-
tóba, ahol a szocialista szövetség vezetö-
sége az állomáson fogadja. A szövetség
két tagu küldöttsége Niagara Fallsba elébe
utazott az angol miniszterelnöknek s arra
kérték, hogy a szövetségben tartson be-
szédet. MacDonald elhárította magától a
kivánság teljesítését azzal az indoklással,
hogy amerikai útján nem szándékozik
pártpolitikai tevékenységet kifejteni.

Ottawában ma a kormány és a főkor-
mányzó várják a pályaudvaron az angol
miniszterelnök érkezését.

Cook éles támadása a munkáskormány ellen

London, október 15. Cook, a bányá-
munkásszövetség főtárgya éles támadást
intézett a munkáskormány ellen a kor-
mány munkanélküliség enyhítését célzó
intézkedéseinek kudarcra miatt. Cook rá-
mutat többek között arra, hogy a kon-
servatív kormány utolsó hónapjaiban
huszszerezzel kevesebb volt a segélyben nem

részesített munkanélküliek száma, mint
most, a munkáskormány uralmának idején.

London, október 15. A Press Associa-
tion közlése szerint az angol kormány
megkapta azt az orosz jegyzéket, mely-
ben a szovjet közölte, hogy a népbiztosok
tanácsa jóváhagyta a diplomáciai össze-
kötötetés ügyében Henderson és Dovga-
levski által Londonban aláírt jegyzőkönyv
feltételeit.

Páris, október 15. Jölinformált helyen
közölték a lapokkal, hogy Franciaország
elfogadja a londoni konferenciára szóló
angol meghívást.

Egyre nagyobb méreteket ölt a kínai polgárháború

London, október 15. Ideérkezett jelen-
tések szerint, a kínai polgárháború ismét
egyre komolyabb méreteket ölt. Feng tá-
bornok csapatai állítólag újabb támadá-
sokba kezdtek és Délkína teljesen a fel-
kelő csapatok kezén van. Aliandóan vé-
res harcok folynak s a nankingi kormány
teljesen tehetetlen. Büntető expedíciók
szervezését tervezi Feng és a különböző
felkelő tábornokok ellen a legszigorubb
rendszabályokkal fenyegetődzik.

Alig verte le a nankingi kormány San-
Fat-Kvai tábornok lázadását, máris újabb
forradalom tört ki a nacionalista kormány
ellen. Az újabb lázadás élén Feng-Ju-
sziang, az ugynevezett keresztény tábor-
nok áll. Feng tábornok csapatai, hír sze-
rint már megkezdték az előnyomulást s
a Jangose felső folyásának mentén Han-
kau felé vonulnak.

A nankingi nacionalista kormány teg-
nap elfogatási parancsot adott ki Lu-
Csung-Lin hadügyminiszter és Liu-Csi tá-
bornok ellen, akik átpártoltak a lázadó-
khoz.

A hadügyminiszter és a tábornok el-
szöktek Nankingból és utban vannak Feng
főhadiszállása felé. Az elfogatóparancs ál-
lamellenes összeesküvés miatt törvényen-
kivülállónak nyilvánítja a két szökevényt.
A nankingi kormány egyébként Sanzi
tartomány kormányzója, Szang-Csi-Juan
tábornok ellen is büntetőexpedíciót küld,
miután ez a tábornok is csatlakozott Feng
tábornok csapataihoz. Feng tábornok teg-
nap proklamációt tett közzé, amelyben
hevesen támadja a nankingi kormányt s
a Nanking ellen indítandó hadjáratot bü-
ntetőexpedíciónak mondja.

A nankingi kormány a proklamációra
hivatalos közleménnyel válaszolt, amely-
ben a legsúlyosabb büntetéssel fenyegeti
meg Feng tábornokot, ha nem szünteti
be akcióját. A lázadás Kína egysége ellen
irányul — mondja a közlemény. Nanking-
ban egyébként az újabb lázadás híre nagy
aggódalmat keltett, miután Feng tábor-
nok nagy és fegyelmezett hadsereggel
rendelkezik.

Nagy részvét mellett temették el Róna Mancit, a halálba menekült zsidó diákleányt

Cluj—Kolozsvar, október 10. (Az Uj Kelet munkatársától.) Kedden délelőtt kilenc órakor lassan-lassan egy kis tömeg gyűlt össze a kolozsvári ortodox-temető halottasháza előtt. Délelőtt kilenc órakor temették el Róna Mancit 19 éves másodéves orvostanhallgatót, aki a Deák Ferenc ucca 6. szám alatti ház harmadik emeletéről levetette magát és azonnal szörnyethalt.

Az erev jomkipuri tragédia

Erev Jomkipurkor, vasárnap délelőtt történt. A Deák Ferenc-utca 6. szám alatti bérpalota lakói kilenc óra körül hatalmas oszttanársra lettek figyelmesek. Mindannyian kitűdtek a folyósókra, hogy a zaj okát megtudják, az udvaron rettenetes látvány tárult eléjük. A nagy vértócsa közepén felismerhetetlenül összezsuzott testtel, mozdulatlanul elterülve feküdt egy fiatal leány. A szerencsétlen teremtés koponyája darabokra zúzódott, állkaposa kifordult a helyéből, hátgerincsonjtja eltört és még mielőtt az első segélyben részesítették volna, meghalt. A harmadik emelet folyósójának vasrácsán megtalálták a leány összehajtott felöltőjét és ridiküljét, amelyből azonban szintén nem sikerült megállapítani az öngyilkos személyazonosságát.

Az apa felismeri leánya ruháját

Egy óra tájban, amikor a szerencsétlen leány holttestét átszállították már a klinikára, a Deák Ferenc utca 6. szám alatti ház előtt még mindig óriási volt a csődület. Emberek tárgyalták a rettenetes esetet és magyarázták egymásnak az öngyilkosság részleteit. A csoporthoz egy javakorbeli férfi is csatlakozott, aki szintén érdeklődni kezdett. Az érdeklődő férfi tekintete hirtelen a szerencsétlen leány otthagytott holmijára esett. Amikor a férfi a leány kabátját meglátta, szívéhez kapott, majd velőleg ható kiáltásba tört ki,

— Leányom, leányom, mit cselekedtél!

Az örjögő embert alig lehetett visszartartani, hogy leányát ne kövesse a halálba. A tragédia részleteit most kezdtek kibontakozni teljességükben. Kiderült, hogy az öngyilkos leány Róna Mancit másodéves orvostanhallgató Róna József CFR. felügyelő leánya, ki a kolozsvári egyetem orvosi fakultása első évének volt rendes hallgatója.

Az utolsó út

Róna Mancit reggel nyolc órakor indult el szüleinek Monostori-uccai lakásáról egy Peptea nevű kollégínájával. Róna Mancinak másnapra Jomkipurra tüzték ki a vizsgáját és azzal az ürüggyel távozott, hogy egy jegyzetet meggy megszerezni a maga számára. A Deák Ferenc-utca 6. szám előtt megkérte kollégínáját, várja meg ameddig beszél a második emeleten lakó rokonához. Róna Mancit ezzel el is távozott, a kollégínája pedig a kapu alatt türelmesen várt visszajövetelére. Hirtelen egy csattanást hallott, mire hátrafordult, Róna Mancit már holtan hevert az udvar közepén.

A tragédia híre gyorsan elterjedt a városban. A szerencsétlen véget ért fiatal leány egyike volt a legszorgalmasabb kolozsvári zsidó diákoknak, akinek törhetetlen szorgalmáért tanárai és elismeréssel adóztak. Alig 18 éves volt, amikor a kolozsvári egyetemen az orvosi fakultás első évére beiratkozott, telve ambícióval, tanulási vágygal és tudásszomjával. Az elmúlt

esztendő a maga állandó izgalmai elnyittek ennek a törekény fiatal leánynak idegrendszerét. Mire a vizsgára került a sor, az éjt nappalá tevő diákleány lelkiileg összerokadva állott tanárai előtt. Juniusban egy vizsgája után haza ment és a kiállott izgalmak következtében háromszor egymás után esett össze. A nyár legnagyobb részét ágyban, betegen töltötte el, szülei kérték, hogy hagyja abba tanulmányait, térjen más kevésbé nehéz pályára, a leány azonban nem akart hivatásáról lemondani.

Egyetlen vizsgája volt még hátra és azt Jomkipur napjára tüzték ki. Amikor a fatális napon szüleitől elbucszott még senki sem sejtette, hogy a fiatal teremtés agyában már megszületett végzetes elhatározásának gondolata. Vagy talán nem is született meg? A túlfeszített idegmunka hatása alatt talán csak pillanatnyilag beállott elmezavar volt az, amelynek hatása alatt a kis diákleány tettét elkövette. Ki

Popescu Lulu sikkasztási bűnpere a kolozsvári törvényszék előtt

Csütörtökön hirdetik ki az ítéletet a sikkasztó egyetemi titkár büntetésében

Cluj-Kolozsvar, (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciója, Manoliu tanácselnök elnöklétével ma délelőtt tartotta meg az egyetem orvosi fakultásának volt titkára, Popescu Lulu ügyében a főtárgyalást. A vádat Boca ügyész, a védelmet pedig Mircea Georgescu ügyvéd látta el.

A tárgyalás folyamán a kolozsvári egyetem tizenkét professzora, valamint nyolc másik tisztviselő lett tanúként kihallgatva. A tanuvallomásokból megállapítható, hogy a volt titkár sikkasztásért, ha nem is közvetlenül, de közvetve másokat is terhel felelősség. A fiatal tisztviselő nyolc éven keresztül egyetlen egyszer sem lett rovincsolva és a hozzá befolyó összegek fölött mások gondatlansága folytán, teljhatalmúlag rendelkezett.

Nyolc éven keresztül...

A vádlott a tárgyalás folyamán töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy nyolc éven keresztül rendszeresen költötte a hivatalos pénzt. Enyhítő körülménynek kéri betudni sikkasztásának részletezését, amelyből kiténik, hogy a kolozsvári bárók és mulatók hajdan délece lovagja az élet megpróbáltatásaiból alaposan kivette a részét.

Zokogástól elcsukló hangon mondja el,

tudna erre feleletet adni? Mindez azonban semmit sem változtat a tényen. Róna Mancit mártírja lett a zsidó diáksorsnak. Halálát fájó szívvel siratja a kolozsvári zsidó diákság, amely egyik leggerincesebb, legtehetségesebb és legreményteljesebb tagját veszítette el benne.

A megrendítő temetés.

A kolozsvári zsidó diákság méltó módon akarta megadni a megillető végtiszteletet halottja számára, a közbeeső Jomkipur ünnep miatt azonban a közönség sajnos nem vehetett tudomást a különben városzerte közmegebecsülésnek örvendő diákleány temetésének pontos idejéről.

Az ortodox temető kápolnája előtt megrendő jelenetek játszódtak le. A megtört szívű édesanyát alig lehetett lecsillapítani, a leány édesapja mellett pedig állandóan többen kellett tartózkodjanak, mert egy újabb rohantól kellett tartani.

Glaser Akiba főrabbi megindító szavakkal bucsúztatta el a halottat, szavait állandóan közbeszakította egy-egy fecsukló jajkiáltás, egy kétségbeesett sikoltás. Kollégák vették vállalkra Róna Mancit és megindult a menet a frissen ásott sírgödör felé. A kolozsvári zsidó diákság egy heti gyászal adózik Róna Mancit tagikus emlékének.

hogy 1919-ben nyult először a rábizott hivatalos pénzhez. Édesanyja súlyos beteg volt. A kolozsvári klinikán nem tudta elhelyezni és hogy a beteg asszonyt megmentés az életnek, a megyesi kórházban helyezték el. A kórházi költségek fedezésére tizennégyezer lej kellett. Ezt az összeget kénytelen volt a hivatalos pénzből elvenni. A sikkasztást senkinek fedezte fel és így természetes, hogy 1920-ban édesanyja halálakor, egyéb pénz hiányában, a temetési költségeket is az egyetem pénzből fedezte.

Öten voltak árvák

Az anya halálakor öten maradtak árván, kik közül egyetlen pénzkereső a kevésfizetésű Popescu Lulu volt. Az egyik huga internátusban nevelkedett. Az internátus költségeire minden hónapban kétezereztől lej kellett és ez az összeg szintén a hivatalos pénzből lett fedezve. A hiány hónapról-hónapra növekedett. A titkár felelőssége még mindig nem sejtették, hogy a szerény hivatalnok pénztárából közel százezer lej hiányzik. 1925-ben megvált, de házasságában csalódott. Az asszony elhagyta és ez Popescu Lulut annyira elkeserítette, hogy ivásnak adta magát és ettől kezdve állandó vendége volt a kolozsvári éjjeli mulatóhelyeknek.

Figyelem!

tekintettel az idej előrelátható nagy bor.ermésre, raktáron levő

Elsőrendű fajborokból álló Ó BORAINKAT

50 literen felüli mennyiségekben, mélyen leszállított árban árusítjuk. Nagyobb vételnél hitelképes egyéneknek fizetési kedvezményt nyújtunk.

Farkas Lajos és Fia

Bor és gyümölcspárlatok nagykereskedése Cluj, Cal. Regele Ferdinand 82. Telefon 12-34

Figyelem!

Szinte naponta fordult elő, hogy az addig lelkiismeretes tisztviselő részegen ment be hivatalába és teljesen elhanyagolta munkáját. Néhány hónap alatt a hiány egymillió 200 ezer lejre rugott. Ekkor következett a rovincsolás, ami elől a sikkasztó titkár Magyarországra szökött, ahol a magyar hatóságok, a román rendőrség körözövele alapján, lefogták és kiadták Romániának. Ennek másfél éve és azóta a kolozsvári ügyészségen vizsgálati fogságban van.

„Nem tudok védekezni.“

Dr. Mircea védő kéri a törvényszéket, hogy jelen esetben a sikkasztást ne úgy kezeljék, mintha köztisztviselőt követte volna el, mert köztisztviselő sikkasztása alatt azt értik, ha a köztisztviselő beosztása folytán pénzkezeléssel van megbízva és így követi el a sikkasztást. Popescu Lulu másfél éve vizsgálati fogságban van és amennyiben a bíróság elítelné, ugy ezen idő épen elég nagy büntetés, de ha eltekintenek köztisztviselői voltától, úgy védecéncére az amnestia-rendelet vonatkozik és kéri ennek alkalmazását.

A záró szó jogán az elnök megkérdi Popescut, tud-e még valamit mentésére felhozni.

A hajdan elegáns, most pedig beteges, kopottas külsejű fiatalember könnyező szemekkel megy az elnöki asztal felé és alig hallható, síró hangon mondja a következőket:

— Sikkasztást követtem el, nem tudok védekezni. Az önök kezében van az élet és a halál. A bíróság ítélethozatalra vonul vissza, majd néhány perc múlva Manoliu elnök bejelenti, hogy az ítélet kihirdetését a törvényszék csütörtök délelőtt tizenegy órára halasztotta.

Az inkriminált freskó

Károlyi Mihály és Hock János pert indítottak egy freskó miatt, amely Kun Bélával együtt ábrázolja őket

Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes ügy fogja leközelebb foglalkoztatni a bíróságot. Nagy Vince, volt belügyminiszter a pénteki budapesti lapokban nyilatkozatot tett közzé, amelyben közli, hogy az Országos Levéltár palotájában elkészült egyik freskó miatt történelemhamisítás és rágalmasz címén pert indít és egyúttal kéri fogja a bíróságot, hogy a freskót hivatalból semmisítse meg.

Az inkriminált freskó festését Dudits Andor festőművész öt évvel ezelőtt kezdte meg. A kompozíció a magyar történelem különböző korából vett jeleneteket ábrázol, amelyek közül az egyik a közelmúlt és a jelen eseményeit érzékíti meg. Nagy Vince bűnvádi eljárása a mennyezeten levő hatalmas freskóra vonatkozik, amely a forradalmi időköt szimbolizálja és amely hármas csoportra oszlik. Az első rész az összeomlást ábrázolja. Jobboldalt a Károlyi-forradalom résztvevői állnak a Nemzeti Tanács zászlajával és a képen gróf Károlyi Mihály és Hock János aláírják az egységokmányt Kun Bélával. Balra egy emelvényen az ótágu csillag alatt a szovjeturalom emberei készülnek a gyilkolásra. Emiatt a kép miatt indítja meg a pert Nagy Vince, történelemhamisítás miatt Károlyi Mihály és Hock János megbízásából, miután egy ilyen okmány aláírása nem történt meg.

Az újságírók kérdést intéztek Dudits Andor festőművészhez, a freskó tervezőjéhez és elkészítőjéhez, aki kijelentette, hogy mint művész, távol áll minden politikától és ha festett is történelmi jeleneteket, ezt csupán allegorikusan értelmezte. Dudits nyilatkozatában cáfolja azt, hogy a freskón arcképeket festett, sőt azt állítja, hogy nem is látta soha sem Károlyit, sem Hockot, sem Kun Bélát. Azt azonban a festőművész elismeri, hogy a freskón, amelyen Horthy Miklós kormányzó portréja is szerepel, az egyik alak — aki csodálatos véletlen folytán Hock Jánosra hasonlít — papi ruhában van.

Nemcsak politikai, hanem művészi körökben is nagy érdeklődéssel tekintenek a meginduló per elé.

Kiadó november 1-re
egy modern lakás

villapületben (2 szoba, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségek vagy csak 2 szobás lakás)
Cím: KIRÁLY J. könyvkereskedés

Salom Sch Csend gon

Amikor a La nagy vaskapu tágra is csapódott mögött akik kocsival érkezben maradtak egy bádion mozoghattak kem. Nem tudtam giumot. Amikor v a többieket is és ottak a Sante in d szólat: „Neked, d cséd van. Fényes egész idő alatt sz valami koronahercogot szivhattál é alaposan szemügy mindenkiné van S dacára annak. gondolat nélkül m zottan rosszul eset részesültem én tül bözöttet bándsmód én különb a többie Sokáig nem vára litották a nevünke keresztnevünket. a lást, a büntettet, je aláírni. Azután jött azonosság: ujjenyó mérés, magasságm leírása és néhány ideig tartott, amíg hármássalval egy vezettek bennünket elég egy embernek benne. Lezártak. Lehetséges-e, hogy tét lyukban hagyjan kára is? — kérdés tapasaltabbak ná — Dehogya — te még „zöld“ vagy Ne félj, mindjárt csak ideiglenes he lásd, milyen szobát münket.

— Itt — mondja ben vagyunk. Egy dában. Ez egy (nem drága), aki igen busul. Az ajtó megnyíl nevünket. Mindegy bádógkockát, rajta kívül egy dokume rajta volt a név, a a vizsgalóbiró nev éposszal, mely így bíró elrendelem, ho hatóságok és igaz tartóztassák le és ezt, ilyen és ilyen hol is találhatik...

Egyik síkba.

Tovább akarom dokumentumot, de ket, mint a barmok a másikba. Egy biz baállítanak minket. ják közbe: — Csen másfelé itegeznek é téve piszognak: Pst két lepedőt, egy ing vásznat törölközőne nül vetkőzik. Atvo szobába, ahol négy ujra kihallgattak. s rendörközeg alapos bennünket, minden kat kitapogatta, s e pirok kivételével m lünk. Aztán, hogy e kát, visszaadta a r csolta, hogy öltözkö osztottak bennünke

Amerika

Tekints meg!

Aralm meglepően olcsók!
Szönyeg
Függöny
Bútor szövet
Hencser takaró
Ágygarn tura
Mocet stb.

külön osztályomat!

Szabó Jenő

nagyruháza

TELEFONSZÁM 4-79

Salom Schwarcbart naplója

Csendörök, ügyészek, vizsgálóbírók és gonosztevők rokonszenve kísérik a foglyot a cellába

Fordította: Schön Dezső

Itt elő, hogy az ad-
viselő részegen ment
eljesen elhanyagolta
őnap alatt a hiány
re rugott. Ekkor
solás, ami elől a sik-
országra szökött, ahol
a román rendőrség
lefogták és kiadták
másfél éve és azóta
gen vizsgálati fog-

tudok védekezni.
ri a törvényszéket,
sikkasztást ne úgy
ztisztviselő követte
ztviselő sikkasztása
köztisztviselő beosz-
ással van megbízva
kkasztást. Popescu
álali fogságban van
óság elítélte, úgy
gy büntetés, de ha
selői voltától, úgy
a-rendelet vonatko-
almazását.
elnök megkérde Po-
amit melegségre fel-

most pedig beteges,
alembér könnyező
köki asztal felé és
gon mondja a követ-

tem el, nem tudok
ezében van az élet
itélethozatalra vo-
y perre mulva Ma-
gy hogy az ítélet ki-
ek csütörtök délelőtt
tta.

Ált freskó

Hock János pert
miatti, amely Kun
brázolja őket
Rendkívül érde-
bb foglalkoztatni a
volt belügyminisz-
t lapokban nyilat-
elyben közli, hogy
alotjában elkészült
tétel-hamisítás és
indít és egytall
ot, hogy a freskót
meg.

ó festését Dudits
évvél ezelőtt kezdte
magyar történelem
jelenségeket ábrá-
egyik a közelmúlt
érzéki mi. Nagy
sa a mennyezet
vonatkozik, amely
mbolizálja és amely
A alsó rész az
Jobboldalt a Ká-
evői állnak a Nem-
és a képen gróf
ock János aláírják
un Bélával. Balra
gu csillag alatt a
készülnek a gyil-
miatt indítja meg
örténelemhamisítás
és Hock János meg-
ilyen ókmány alá-

st intéztek Dudits
a freskó tervező-
z, aki kijelentette,
vol áll minden po-
is történelmi érte-
llegorikusan érte-
zatában cáfolja azt.
eket festett, sőt azt
etta soha sem Ká-
ta Kun Bélát. Azt
elismeri, hogy a
y Miklós kormányzó
egyik alak — aki
tán Hock Jánosra
ban van.
anam művészi kö-
dóssal tekintenek

ber 1-re
rn lakás
konyha, fürdőszoba
csak 2 szobás lakás)
könyvkereskedés

Amikor a La Sante-hoz értünk, a nagy vaskapu tágranyilt, de mindjárt be is csapódott mögöttünk. A többi rabok, akik kocsival érkeztek oda, a ketrecben maradtak egyelőre. Hogy én szabadon mozoghattam, nem tetszett nekem. Nem tudtam élvezni a privilégiumot. Amikor végre kiszabadították a többieket is és egyenként beszéltették a Sante irodájába, több rab megszólalt: „Neked, drágám, kutya szerencséd van. Fényes sánszaid vannak. Az egész idő alatt szabadon sétáltál, mint valami koronaherceg. Friss, szabad levegőt szívhattál és a járókelőket is alaposan szemügyre vehetted. Nem mindenkinek van ilyen szerencséje..... S dacára annak, hogy minden hátsó gondolat nélkül mondták ezt, határozottan rosszul esett nekem ez.... Miért részesültem én tulajdonképpen megkülönböztetett bánásmódban?... Mivel vagyok én különb a többieknél?...”

Sokáig nem vártak bennünket. Szóliották a nevünket, vezetéknévünket, keresztnévünket, a foglalkozást, a vallást, a büntetést, jegyzőkönyvet kellett aláírni. Azután jött a pontos személyazonosság: újjelenyomat, fejmérs, súlymérés, magasságmérés, az arc pontos leírása és néhány rendes aláírás. Jó ideig tartott, amíg befejezték. Azután hármassával egy provizórius cellába vezettek bennünket, amely alig volt elég egy embernek, hogy megforduljon benne. Lezárta. Várunk. Várunk..... Lehetséges-e, hogy ebben a szűk, sötét lyukban hagyjanak bennünket éjszaka is? — kérdeem kollegáimtól, akik tapasztaltabbak nálamnál.

— Dehogyan — mondja az egyik — te még „zöld” vagy cháver, úgy látom. Ne féj, mindjárt kivisznek innen, ez csak ideiglenes hely számunkra. Meglásd, milyen szobába helyeznek el bennünket.

Az olcsó hotelben

— Itt — mondja egy másik — hotelben vagyunk. Egy igazi főúri szállodában. Ez egy „Hotel Ne-pacher” (nem drága), aki benne van, az nem igen busul.

Az ajtó megnyílt. Ujra kikérdezték nevünket. Mindegyikünk kapott egy kis bádorgockát, rajta egy számmal. Azonkívül egy dokumentumot is kaptunk, rajta volt a név, a büntett motívuma, a vizsgálóbíró neve egy nyomtatott éposszal, mely így hangzik: Alulírott bíró elrendelem, hogy az összes rendőri hatóságok és igazságügyi intézmények tartóztassák le és tartsák fogva ezt is ezt, ilyen és ilyen büntett miatt, bárhol is találhatik....

Egyik ketrecből a másikba.

Tovább akarom olvasni ezt a drága dokumentumot, de kergetnek bennünket, mint a barmokat, egyik ketrecből a másikba. Egy bizonyos folyósón sorbaállítanak minket. Durva hangok kiáltják közbe: — Csend!!!! A rabok egymásfelé integetnek és ujjukat a szájukra téve piszegnek: Psszi!... Mindenki kap két lépedőt, egy inget, egy darab durva vásznat törölközőnek, mindenki meztelenül vetkőzik. Atvonulunk egy másik szobába, ahol négyen dolgoztak, — itt újra kihallgattak, s beírtak. Az egyik rendőrközeg alapos motozás alá vett bennünket, minden egyes ruhadarabunkat kitapogatta, s egy fésű meg a papírok kivételével mindent elszedett tőlünk. Aztán, hogy elvégezte ezt a munkát, visszaadta a ruhát és ránparancsolta, hogy öltözködjünk. Vízit után elosztottak bennünket. Csikorgó vasajtó

nyílt meg előttem és én észrevettem a számot:

Ötödik divízió, 7-es számú cella

Bementem a cellába és az ajtó becsapódott mögöttem.

Lengyel szomszédjaim.

Pontban 7 órakor nyílik az ajtó. — Sétálni! — mondja a porkoláb, mintha magához beszélne.

Kiszaladok a cellából és néma nyelven megmutatják nekem, hogy hová menjek. Néhányan már ott lépkednek előttem, fedetlen fővel. Csak a hátukat látom. Egy udvarba vezetnek, egy nagy körülkerített térségen egyenként zárnak le bennünket. Ez az udvar bizony nem a legkellemesebb benyomást tette. Kétoldalt magas várfalak meredtek az égnek, a másik oldalon vastag vasrácsok nyultak a tetőig, s csupán a negyedik olralról, ahol az ajtó volt, sándított felénk a szabad égnek egy tenyérim csücske.

Amint ott botorkálok, letompított hangok foszlányait sodorja felém a lenge szellő. Csak hangokat hallok, de látni nem látok senkit. Körülnézek: kőfalak, egy hosszú sor kis négyszögű ablak és vasrácsok, — különben egy árva lelket sem látni. De azért mégis hangokat hallok, még hozzá lengyelül, tisztán kiveszem. Az egyik kérde:

— Mondd, testvér, miért vagy te itt?

— Engem gondol valaki? — kérdeem oroszul.

— Persze, hogy téged.

— Megöltem Petjuvit!

— Brávó, testvér, jól tetted, nagyszerűen csináltad! Az a bestia legalább megkapta a magáét!

Jól tette!

Hallom, hogy ez a hang átadja lengyelül egy másiknak és egy harmadiknak is az ujságot és mindannyian kiabálnak a rejtékhelyükből:

— Jól tettel! Jól tettel!

Kíváncsiságom nem hagyott nyugton. Erdéklődni kezdtem, hogy ok tulajdonképpen kicsodák.

— Ó, feleli a hang, félig ukrájnul, félig lengyelül — 48-an vagyunk mi itt, lengyelék, rablásért és gyilkosságért. Mindannyian rablásért és gyilkosságért vagyunk itt. Néhányat közülünk a guillotine közreműködésével már a tulvilágra transzportáltak.

— Kik azok?

— Az egyik Wladek Galiciából és még mások, akiket te, cháver, ugysem ismeresz.

— És ti?

— Rövidesen 20 esztendő kényszer-munkát kell kapnunk. Tudod már, milyen egy banda ez. Egyik a másikára keni a bünt. Én, aki szinte egyáltalán nem is részesedtem ezekben a rablásokban, kénytelen leszek szenvedni ártatlanul....

Hallom, hogy egy másik hang tiltakozva kiabálja:

— Ne higgyél neki, testvér. Hazudik. Egy rabló. Ugy gyilkolt és rabolt ő is, mint a többiek. Ne higgyél neki!

A hangok veszekedni kezdenek egymás között és egymás szemére vetik a büntetteket....

— Ki az, aki tiltakozik? — kérdeem. A kérdést persze csak úgy mondtam el, mintha magamhoz beszélnék.

— Valószínűleg halálra ítélik. Megfojtott és kirabolt egy nőt, több készszerűen meggyilkolt egy férfit. Ne is kérdezze.

Hallgattam. Az egyik porkoláb észrevette, hogy diskurzus folyik — elkezdett hát vesztül kiabálni. Elmereng-

tem gondolataimban. Eszembe jutott, hogy arról a 48 lengyelről, aki Franciaországot terrorizálta, lengyel oldalról azt állították, hogy zsidók....

Gyorsan a cellába! — szakitja félbe az ór gondolataimat. — Ne halljak többet beszélni!

Torres lesz az ügyvédem...

— Önt tényleg Schwarcbartnak hívják? S mi a keresztnéve?

— Ön örmester? Munkás, vagy önállóan dolgozik?

— Van már ügyvédje?

— Nincs.

— Kit akar?

— Monsieur Henry Torrest.

— Jól van.

Ez egész idő alatt egyszer se emelte fel a fejét, hogy rámnézzen. A végén odafordult a titkárhoz, aki minden szavamat jegyzőkönyvbe vette és mondta: — Irja: Monsieur Torres! — A titkár átnyújtotta az ívet, hogy irjam alá.

— Ön már szabad — mondja az idősebbik, mintegy az előtte fekvő irathalmaznak. A csendör hozzámípett, csuklómra tette a láncot és megállott egy helyen....

— Hová parancsolja, bíró ur? — kérde a csendör alázatosan.

— Mit kérde ezt tőlem? — feleli szigoruan az idősebbik. — Tegyen egy, ahogy jónak látja....

A csendör kivezetett és a hosszú folyosón ismét megállt. Nem tudta, mitévő legyen. Végre eltökélte magát és visszavezetett ugyanazon az uton a cellámba.

Egy félóra telt el. Az ajtó nyílik.

— Vegye a ruháját és jöjjön.

Sorba állani — és mars!

Ujra elővezettek, de most már a porkoláb. Egy nagy szertelen folyosóra érünk és látom, hogy egy egész sereg rab sorba van állítva. Kalappal a kezükbe állanak, borzosan-borostásan. Néhányan össze vannak verve. Vannak közöttük öregek, fiatalok, páran szimpatikus ábrázattal, mások meg brutális képpel, volt ezenkívül néhány arab, néhány néger és egy mulatt. Rámparancsolják, hogy álljak a sorba közéjük — és mars!

Mély, hosszú folyosókon vezetnek bennünket keresztül. Eszembe jutnak a katakombák. A történelemelőtti ősember lakhatott ilyenzerű barlangokban.

Meredek, csigaszerű lépcsőzethez értünk és szinte négykézláb kell kapaszkodnunk. Fenn vagyunk. Nyílik egy ajtó, néhány csendör számolni kezd bennünket, sorba állítanak és várunk.... Egy másik ajtón egy csendör dugja ki a fejét.

Most ez egyszer nem unhattuk magunkat halálra. Néhányat elválasztanak és pörére vetkőztetik őket. Beküldik egy szobába. Mi várunk, amíg ránk kerül a sor....

Bejövök. Egy csendör-brigádéros ül az asztalnál és kérdez:

— Neve?

— Keresztnéve?

— Nős? Vannak gyermekei?...

— Foglalkozása? Hány éves?...

Egy másik csendör kivezet — egy szál ingben....

„Ő francia?”

— Itt van ő is! — mondták néhányan páthosszal, amikor meghallották a nevem. Civilruhások jöttek be a másik szobából, hogy megnézzenek.

— Brávó! Brávó! Jól tetted! — halatszott köröttem.... A csendörök legidősebbikje tiszteletteljes, barátságos hangon kezdett kérdezni: — Volt Ön

a háboruban? — Még lett sebesülve? — Ön francia? — Jól van! Jól van!... Milyen pasas volt ez, kinek a baján Ön segített?

Elmondtam.
— Ugy, nagyon helyes, jól tette, brávó!...

Egy másik szobába jöttem, ahol profilképet készítettek rólam, újjelenyomatot vettek, megmérték a fejem, az orrom, könyököm és lábam hosszát, izombőrséget, pontos adatokat készítettek testalkatomról, arcvonásaimról, haj- és szemszínemről, egyszóval anatomizálták az ember-állatot bennem tetőtől-talpig. Csak azután rohantak meg kérdésekkel minden oldalról.

„Ugy kellene mindegyikkel tenni”.

— Táborkon volt? Miniszter? Doktor, elnök, ügy? — Ó már a másvilágon van!... Ön tudja? Ó már nem fog visszajönni. Ugy kellene tenni mindegyikükkel! — kiabáltak többen.
— De nem úgy kell csinálni, ahogy Ön tette azt. Bombával kell őket darabokra tépni! Hadd izeljék meg őket a halált, azok a paraziták! Igen, igen, azok a vad bestiak, csak azon lehet szomorkodni, hogyönhöz hasonló emberek ritkaságszámba mennek....

— Nem baj, barátom, nem kell kétségbe esnie — vigasztaltak mások, — ne busuljon. — Megverték? — szánakoztak néhányan — nem tesz semmit. Most isteniteni fogják. Ugyanezek már sajnálják, hogy így bántak Önnel. Legyen nyugodt! Biztos lehet afelől, hogy jól és helyesen cselekedett, — ne busuljon....

Franciaország nem hajlandó a tengeralattjárók kiküszöbölésére

Páris, október 15. A New York Herald párisi kiadásának közlése szerint francia hivatalos körökben nem fogják elutasítani Olaszországnak azt a követelését, hogy a két hatalom flottája között legyen a paritás. Beavatott helyről származó értesülések alapján politikai körökben azt is hangoztatják, hogy Franciaország nem lesz hajlandó a tengeralattjárók kiküszöbölésére. Ha Amerika és Anglia a londoni konferencián ehhez a követeléshez ragaszkodnának, a francia delegáció otthagyná a konferenciát s elutaznék Londonból.

Lengyelország nagykövetségé alakítja át londoni követségét

Varsó, október 15. A külügyminisztérium hivatalos jelentésében közli, hogy Anglia és Lengyelország kormányai megállapodtak abban, hogy követségeiket kölcsönösen nagykövetségé alakítsák át. A kormányok előterjesztéseirehogy az angol király, mint a lengyel köztársasági elnök hozzájárultak.

Bernard Shaw nincs elragadtatva a demokrata államok vezetőitől.

London, október 15. Bernard Shaw tegnap a rádióban előadást tartott a modern demokraciáról. A világhírű író nincs elragadtatva attól, ahogyan a demokrata államok vezetői a demokraciát értelmezik és megvalósítják. Szerinte a demokraciát magasba küldött ragyogó léggömbnek tekintik, amely, jó arra, hogy a nézők figyelmét lekösse, mert ezalatt a zsebmetszők a bámészok között jobban garázdálkodhatnak.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Milanó mellett.

Milanó, október 15. 30 kilométernyi távolságra sulyos vasuti szerencsétlenség történt. A Mortaro felől Vigevano állomás felé teljes menetsebességgel haladó személyvonat beleszaladt egy szembejövő tehervonatba. A katasztrófnak 6 halottja és több mint 100 sulyos sebesültje van. A pálya megrongálódott. Segélyvonatok érkeztek a helyszínre és a forgalmat egyelőre átszállással bonyolítják le. Több sulyos sebesült állapota életveszélyes.

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bászai zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Róna Mancí

Róna Mancí másodéves orvostanhallgató kiállott a sorból. Erev jomkipurkor leugrott a harmadik emeletről. Kippur napján pedig, amikor az anatómia professzora szökött a nevére, hogy a kitűzött vizsga elé állítsa, valamelyik diáktársra elküldte:

— Absent! Nincs itt!

Róna Mancí akkor már a Világegyetem Építőmesterének számolya előtt volt „prezent”, hogy számot adjon azért a sok könnyért, ami miatta buggyant ki a szeméből.

Ki sir?

A nagyapó kisírta mind a két szemét, az anyának csak hogy meg nem hasadt a szíve, az apa félig elvesztette az eszét. És a zsidó diáktársak, a menzán, az egyetem körül, ahol a zsidó diákok mindennapi élete lezajlik, mindenkinek könnyes a szeme. A kisirt szemekben ott ég a kérdés:

— Miért?

Vajon miért tette? Senki sem tud felelni. Csak Róna Mancí tudna, aki most ad számot róla, utolsó vizsgáján, legfőbb bírja előtt. Az erdélyi zsidó diáksors elnyűtte szegénynek az idegrendszerét. Sok fronton kellett harcolnia egyszerre. A zsidó diáknak speciális bánásmód jár ki. Meghendi keppelve tanul, kétszeresen küzd a félelmetes vizsgarendszerrel, miközben örök Damoklesz kardként ott lebeg feje fölött a burkolt formában jelentkező numerusz klauzusz réme.

Róna Mancí összeroppant, elesett, meghalt és eltemették...

Nagyon derék leány volt Szorgalmas, szerény, igyekvő, tehetséges és nagyon önzertelen. Amikor tavaly a zsidó diákokat hívték az egyetemre, ő is megkapta a maga osztályrészt. Pedig a zsidó diáklányokat nem ütötték meg. Csak ocsmány szavakkal szidták őket, amikor kiléptek a tanterem ajtaján. Róna Mancí kilépett az ajtón, kint volt már a szabad levegő, de nem az volt az első gondolata, hogy minél hamarabb haza-meneküljön a csufolkodó és gyűlölködő szavak elől. Arra a zsidó diáktársára gondolt, aki benmaradt a tanteremben. Csendesesen, egyetlen szó nélkül visszafordult, két gyöngye karja közé vette bentrekedt zsidó diáktársát és közáporon keresztül úgy mentette ki a fenyegető bunkók közül...

Most már nincs több dolga sem egyetemen, sem verekedéssel, sem vizsgával. Visszaadta nehez verejtékkel és megaláztatásokkal megszerzett belépő-jegyét. A kolozsvári zsidó diákok pedig megszárgatták a ruháikat és ősi szokás szerint, hét napon keresztül gyászolják, mintha vér lett volna a vérükből.

— A Duna-Bánság bánját nem lehetett ünnepélyesen fogadni Újvidéken. Belgrádból jelentik. A Duna-Bánság most kinevezett bánját székhelyén, Újvidéken ünnepélyesen akarták beiktatni. Már fel is állították a diadalkapukat s az ünnepség előkészítésére elköltöttek ötvenezer dinárt, amikor megérkezett Zsifkovics tábornok miniszterelnök távirata, melyben az ünnepséget letiltotta. Popovics Djaka bánt így minden különösebb ünnepélyesség nélkül fogadják székhelyén.

— Rádiókonferencia Brüsszelben. Brüsszelből jelentik: Tegnap kezdődött a belga fővárosban az angol, német és belga rádióállomások delegátusainak nemzetközi rádiókonferenciája, amelyen a német—angol—belga műsorcsere kérdését vitatják meg.

Kolozsvára érkezik

MOISSI
 Alexander
 a világ legnagyobb drámai művésze

A közoktatásügyi miniszterium eltörölte az előkészítő évet

Az orvosi fakultásra nem veszik fel a hétosztályt végzett növendékeket

Cluj-Kolozsvár, október 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A nagy harc, amely az ország egyetemei és a közoktatásügyi miniszterium között az egyetemi előkészítő évfolyam bevezetése miatt tört ki, amint bukaresti tudósítónk legutóbbi távirati tudósítása jelenti, az egyetemi szenátuson álláspontjának teljes győzelmével ért véget. Tekintettel arra, hogy az ország mindhárom egyetemen szenátusa kifogást emelt a miniszteri szabályrendelet ellen, a közoktatásügyi miniszter a további nézeteltérések elkerülése végett átiratot intézett az egyetemi hatóságokhoz, amelyben értesítették, hogy az egyetemi előkészítő évfolyam bevezetéséről szóló rendeletet visszavonja és ennek alapján elrendeli, hogy az összes jelentkezőket kivétel nélkül arra, hogy hét, vagy nyolc liceumi osztály után érettségiztek, egyenesen az első évre vegyék fel.

Az előkészítő évet tehát az ideit évtől már nem fogják bevezetni. Valószínű azonban, hogy a középiskolai oktatás reformjáról szóló törvény alapján még az ideit parlamenti szesszió alatt törvénnyel fogják rendezni a felőbb egyetemi oktatás reformjának kérdésén. Nem lehetetlen, hogy eme tör-

vény megszavazásával egyidejűleg teljesen el fognak tekinteni az előkészítő évfolyam bevezetéséről és, — amint azt már megírtuk, — helyett ismét életbe léptetik a nyolc osztályos liceumi rendszert. A kolozsvári egyetemre értesülésünk szerint már meg is érkezett a közoktatásügyi miniszternek az egyetemi előkészítő évfolyamról szóló rendelet, amelyet természetesen az összes fakultásokon a legnagyobb örömmel fogadtak. Az orvosi fakultáson azonban elhatározták, hogy azok, akik hetedik osztály után bakkalaureátusokat, nem veszik fel a fakultásra.

Hogy milyen jogalapon zárják el a tanulási lehetőséget az orvosi fakultáson a hetedik osztály után érettségizettek elől, arra vonatkozó a dekanátusi rendelet nem tartalmaz semmi indokot. Lehet, hogy így akarják elkerülni a numerusz klauzusz bevezetését, mindamellett azonban valószínűnek látszik, hogy a nyolc gimnázialis osztály után bakkalaureátust tett jelentkezők száma is jóval túl fogja haladni a százhuszas számot s így a numerusz klauzusz bevezetése még e mellett a teljesen igazságtalan rendelet mellett is meg fog történni.

— Minden cégnek, vállalatnak és intézetnek elsőrendű érdeke, hogy jó, megbízható és szakavatott tisztviselői és alkalmazottai legyenek. Ezt azonban csak úgy érthetik el, ha szükségletükért a Magánalkalmazottak ingyenes állás-közvetítő osztályához fordulnak, ahol elsőrendű munkatársak vannak előjegyezveben. Alkalmazottak és tisztviselők ingyenes állás-közvetítő irodája. Cluj, Str. Cogălniceanu, volt Farkas-utca 7. szám alatt. Hivatalos órák minden d. u. 4—8 óráig.

— Felrepült az angol óriásléghajó is. Londonból jelentik. Az R. 101 óriásléghajó, amely délelőtt 11 óra 20 perckor első próbatúrára a cardingtoni repülőtérre felszállt, a déli órákban 38 fős személyzettel és 17 utassal észak—déli irányban lassan áthaladt a főváros levegőrétege felett. Az óriásléghajó a start után rövidesen 2000 láb magasságra emelkedett, majd London közelében 900 láb magasságra ereszkedett alá. A lassan haladó 101-et próbatúráján repülőraj kíséste.

* La Donne e... mőbi. Tudott dolog, hogy az angolok a legjózanabb emberek és hogy Albion lelegegánsabb leányai messze vannak attól, hogy elérjék a latin fajtbeli testvéreiknek raffinanciáját és cocetteriáját. A legújabb eset, amely Londonban történt s amelyet az alábbiakban mondunk el, azt mutatja, hogy a nő bármelyik fajtához tartozna és bármelyik széleségi fok alatt él is, a divat óriásos démonjának a hatalma alatt áll. London egyik lelegegánsabb üzlete, a Picadilly Place-en levő „New-Ireland” nemrégén tüzvész áldozata lett és az árukat, melyeket megmenthettek, nagy faemelvényen állították ki, mégpedig minden árukategóriát külön pultra. Mivel azonban ez az üzlet egyetlen lerakata volt Londonban, egy nagyon divatos női cikknek, mielőtt hallották a bejelentett kiárusítást, félvén, hogy a készlet kifogy, London minden elegáns nője már kora reggel odasietett és várt a kiárusítás helyén. Ekkor egy sajtóságos látvány volt Londonban megfigyelhető, — amely a sajtótudósítások szerint — emlékeztetett a háború idején való sorbanállásra, hogy a napi kenyér adagot megkapják. A főváros forgalma ebben az elegáns negyedben teljesen megakadt, hatalmas rendőrkordura volt szükség a női sokaság rohamának feltartására. A nők mindenkorának és minden szociális kategóriájának teljesítségükkel lehetett látni, amint teljes dühvel furakodtak előre, hogy egy pilanattal előbb célt érjenek. Igaz, hogy ennek a női szertelenkedésnek a tárgya a „Három korona” selyem és „en fil” harisnya volt, azonban ez a tologás bizonyára nagyobb ügyszó lett volna méltó. Tehát a nő mindenütt és mindig... változatlan.

* Öngyilkosságot követett el felesége és kilenc gyermeke szemelátára hogy érelmeszesedése ellen nem használta a még minden esetben bevált Cigelkai jódtartalmú Lajos gyógyvizet. Ismertetőt bárkinek ingyen küld a Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselete Arinis (Egerhát) jud. Salaj.

— Néger politikust lött le Csikágóban egy rendőrtiszt. Csikágóból jelentik. Csikágó lakosságát nagy rendőrbetrány tartja izgalomban. Egy rendőrhadnagy és négy detektíve megölték az egyik néger politikai párt vezérét, Granadit. A gyilkosságra Granadi politikai ellenfele, Edler bujtotta fel a rendőröket, akik autót üldöztek Granadit és géppuskával lötték őt agyon.

— Ötszáz kínai tengerész vesztette életét a Mandzsuriban folyó harcokban. Londonból jelentik. Mukdenből jelentik hivatalosan, hogy a határon az oroszok eltiltották a tengermenti Lahasu várost és elsüllyesztették három kínai gőnyaszábot, amelyekben ötszáz tengerész vesztette életét. Az oroszok szintén sulyos veszteségeket szenvedtek.

— Szerb nacionalista szervezet tagjai fölött ítélik az olasz államvédelmi bíróság. Rómából jelentik. A Stefani távirati iroda jelenti Polából, hogy az államvédelmi bíróság ma kezdte öt szláv fiatal ember büntetésének tárgyalását, akik még 1926-ban a választások alkalmával a Trevidoból Pizanoba haladó választók több csoportjára a camusii erdőből lövéseket adtak le s többeket sulyosan, kettőt közülök pedig halálra sebeztek. Már a vizsgálat folyama alatt megállapították, hogy a vádlottak a szerb Orjuna szövetség tagjai. A tárgyaláson a vádlottak kihallgatásának rendjén a fiatal emberek, akik közül a legfiatalabb 17, a legidősebb 24 éves, beismerő vallomást tettek.

— Az orosz cseka párisi ügynökei el akarták rabolni Bessedowsky kislányát. Párisból jelentik: A Matin közlése szerint a párisi szovjet-követséghez kivezényelt orosz cseka ügynökök bosszúból el akarták rabolni Bessedowsky volt követségi tanácsos 10 éves leányát. A gyermekrablást a francia rendőrség megakadályozta.

— Hlinka Massarykhoz táviratot intézett a cenzura ellen. Prágából jelentik: Hlinka András táviratot intézett Massarykhoz és az igazságügyminiszterhez, melyben tiltakozik a tót felföldi cenzura tulkapásai ellen. Feltárja, hogy a Felvidéken olyan állapotok vannak, hogy a külföldön sokat hangoztatott demokratizmus és liberálizmus üres frázisok.

— Négyszázezer dollár a koldusszony hagyatéka. Newyorkból jelentik. Nyomorúságos lakásán boltan találtak tegnap egy 80 éves koldusszonyt. Amikor átkutatták a lakást, a szalmazsákban négyszázezer dollár értéket képviselő takarékpénztári könyvet találtak.

Gyomorégés: rögtön szüntet. Gyomorégést rövid időn belül gyógyít. Gyomorégés elmarad, ha a bajok ellen a Cigelkai Jódos Gyógyforrás hydrocarbonátos István-vízét issza. Kérje mindenütt. Ismertetőt küld a cigelkai források romániai vezérképviselete Arinis (Egerhát) jud. Salaj.

— Nemzetközi fogászati kongresszus Rómában. Rómából jelentik: Az egyetem aulájában ma nyílt meg a nemzetközi fogászati kongresszus. Elnök Amadeo Bernatti egyetemi tanár és képviselő. A mai kongresszusi megnyitáson a kormány részéről Di Marz államtitkár mondott üdvözlő beszédet a nemzetközi kongresszus tagjához.

— A nyílt tengeren ég egy német hajó. Kairóból jelentik: Az Indiai óceánon még szeptember 28-án, sziklázatonya futott Höchs német gőzösön robbanás történt, mire legénysége a kigyuladt hajót elhagyni volt kénytelen s mentőcsónakokba szállott. A legénység 28 emberét Suez felé haladó gőzös fedélzetére vette. A sorsára hagyott hajó tüzet nem lehet eloltani.

Egész Kolozsvár ünnepeini fogja szombaton, október hó 19-én este 7 órakor

Moissi Alexander-t
 a világ leghíresebb tragikusát
 a MAGYAR SZÍNHÁZBAN
Az élő holttest
 című Tolstoj dramában

Jegyek már kaphatók a „Románia Artistica” színházi ügynökségnél Piata Unirii, az autóbussz megállónál levő városi híszkban és a Magyar Szentánál.

— Sulyos kémkedési váddal letartottak Lengyelországban egy német fiatalalbert. Varsóból jelentik: Az Express Poranny tudósítójának közlése szerint Thornban letartottak egy Nach Navrovski nevű fiatalalbert, aki a brombergi német konzulátus tisztviselőjének mondotta magát. Öritzetbe vételének oka kémkedési vád. Megállapítást nyert, hogy a fiatalalbert évekkel ezelőtt alkalmazottja volt a konzulátus kivándorlási osztályának, de már régóta megvált állásától. A kémkedéssel vádolt fiatalalbert Varsóba szállították. Sulyos terhelő bizonyítékok vannak ellene, hogy a határmenti lengyel haderő mozgósítási terveit, valamint a légi haderőre vonatkozó titkos parancsokat elárulta Németországnak.

— Az angol fegyverszüneti ünnepségek. Londonból jelentik: A fegyverszünet napján a kormány engedélyt adott az angol háborús elesettek hozzátartozóinak, hogy a halott rokon kitüntetésait az ünnepségen viselhessék. Az évfordulón délelőtt féltizenegy órakor két percre a kocsiforgalomban szünet áll be, majd ünnepi mise következik az ismeretlen katona sírjánál, melyet a londoni püspök celebrál.

— Befutott az első amerikai gőzös Szovjet-orosz kikötőbe. Berlinből jelentik: Az Oxford amerikai gőzös tegnap orosz kikötőbe érkezett. Az államformaváltozás óta most fordul elő először hogy amerikai gőzös orosz vizeken megjelent. A két ország a megkötött tengerészeti megegyezés értelmében rendszeresen fogja a hajóforgalmat amerikai és orosz kikötők között.

— Belgiumba költöznek Zita exkirályné és gyermekei. Londonból jelentik: Az Exchange Telegraf madridi tudósítójának jelentése szerint Zita excsászárné és gyermekei elhagyták Loquietot és Belgiumba költöztek át. Otto, Zita legidősebb fia a lüttichi egyetemre iratkozik be s az excsászárné és családja Lüttich közelében telepedik meg.

Epe- és májbántalmaknál
 így rendszeresen a
Málnási SICULIA
 gyógyvizet, mivel a görcsős fájdalmak t megszünteti. — Kapható minden tüzserüzletben.

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZ

Szerdán este 9 órakor vendéglátó: In Csütörtökön este fél 8 óra: disz-előadás a Csultak javára. P. Ouverture és F. Előadja a magyara romaikath, zekara. Karnagy: Beszél: P. Gulá M. Lévy Ilona, bery Elvira. V. Dr. Incédy Jók Dudus cigány zelt, VI. Kolo korpék egy felvo magyar színház ben. Rendes hely Penteken este fél kilen ság! Az elmarad potlása. (Sorozats Szombaton d. u. pont gaderos Első ifju olosó helyárakka tart: Dr. Rajka Szombaton este pont 7 test (Moissi és vendéglátó. Fő rozatszám: 69.) Szombaton este 9 óra fehér akác? Op Kondor Ibolyával Györggyel, Ihász bérlet 8 szám. S Vasárnap d. u. 2 1/2 esete Tóth Mariv léptével. Marsi G és Ihász Aladár helzáarkkal. Jegy és lo lei. Sorozats Vasárnap d. u. 6 órakor rette-ujdonásg. K Bétival, Tompa E Sorozatszám 64. Vasárnap este 6 órakor akác? Pperette-uj szünetben. Soroz Hétfőn, október hó 21- esusog a fehér aká lo szám „A” Soroz Kedden, október hó 22 suso a fehér akác lo szám. „B” Soroz Szerdán, október, hó 23 Mit susog a fehér bérlet lo szám „C”

A MAGYAR MOZI-MŰ

Szerdán d. u. 3 és fél kete nővér. (Drám szerepben: Elizab szerelem vására v felnőtteknek. III félórás előadások. rak: 3o, 2o és lo Csütörtökön 3 és félhat 8 felvonásos drám Daniels és James sport vigjáték, fő III. Pótképek. Ké Ketős műsor. He Péntek d. u. 3 és félh 8 felvonásos drám Daniels és James sportvigjáték 7 fel Clara Bow. III. orás kettős műsor és lo lei.

Szombaton: Nincs mo Vasárnap: d. e. II orak műsorral. „Utolsó Főszerepben: Tim 15 lo lei.

SELECT- Szerdán: „Hallo Wien bécsi vigjáték, fő és Nagy Kató. El 5, 7 és 9 órakor. Csütörtökön: Premier: (Quartier Latin), melyen megható főszerepben; Pet Boni és Gina Ma dete; 3, 5, 7 és Pénteken: „Párisi diá Latin) Maurice De génye nyomán, 'fő

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán este 9 órakor: Tánase társulatának vendégjátéka: In plin. (Sorozatszám 61)
 Csütörtökön este félkilencor: Jótékonycélú dísz-előadás a Csíkszentmártoni tűzkárosultak javára. I. Beethoven: Coriolan Ouverture és Farkas Ödön: Szerenád
 Előadja a magyar zenekonzervatórium és a római-kath. zeneiskola együttes zenekara. Karnagy: Szizsmann Rezső II. Beszél: P. Gulácsy Irén. III. Énekel: M. Lévy Ilona. IV. Zongora. B. Zsembery Elvira. V. Magyar dalok énekel: Dr. Inocény Joksmann Ödön, Kőrösi Dudas cigány zenekarának kísérete mellett. VI. Kolozsvári bál, Történelmi korpék egy felvonásban. Előadják: A magyar színház művészei (Bérléltüntetben. Rendes helysákkal. Sorozatsz. 52.
 Pénteken este félkilencor: Vakablak, ujdonság! Az elmaradt 9 számú „A“ bérlélt potlása. (Sorozatszám 55.)
 Szombaton d. u. pont 2 1/2 ó.: Ocskay brigadéros Első ifjúsági előadás. Nagyon olcsó helysákkal. Bevezető előadást tart: Dr. Rajka László. Sorozatsz. 56.
 Szombaton este pont 7 órakor: „Az előholttest“ (Moissi és a wiener Volkstheater vendégjátéka. Főlemelt helysákkal. Sorozatszám: 69.)
 Szombaton este 9 óra 10 perc: Mit susog a fehér akác? Operette-ujdonság először Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Solthy Györggyel, Ihász Aladárral. Première bérlélt 8 szám. Sorozatszám 62.
 Vasárnap d. u. 2 1/2 órakor: A Noszty-fiú esete Tóth Marival. Solthy György felléptével, Marsi Gizivel Kaszab Annával és Ihász Aladárral. Nagyon olcsó mozi helysákkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 63.
 Vasárnap d. u. 6 órakor: Szupá Csárdás Operette-ujdonság. Kondoz Ibolyával, Betegh Bébivel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral Sorozatszám 64.
 Vasárnap este 9 órakor: Mit susog a fehér akác? Operette-ujdonság 2-odszor. Bérlélt-szünetben. Sorozatszám 65.
 Hétfőn, október hó 21-én este félkilencor: Mit susog a fehér akác? 3-adosor. Napi bérlélt lo szám. „A“ Sorozatszám 66.
 Kedden, október hó 22-én este félkilencor Mit suso a fehér akác? 4-edszor. Napi bérlélt lo szám. „B“ Sorozatszám 67.
 Szerdán, október hó 23-án este félkilencor: Mit susog a fehér akác? 5-ödször. Napi bérlélt lo szám. „C“ Sorozatszám 68.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán d. u. 3 és félhat órakor: I. A fekete nővér. (Dráma 9 felvonásban. Főszerepben: Elizabeth Bergner. II. „A szerelem vására vagy A csábító. (Csak felnőtteknek. III. Pótképek.) Két és félórás előadások. Kettős műsor. Helysárok: 30, 20 és 10 lei.
 Csütörtökön 3 és félhat órakor: I. „Senorita.“ 8 felvonásos dráma, főszerepben: Bebe Daniels és James Hall. II. Huszvések sport vígjáték, főszerepben: Clara Bow. III. Pótképek. Két és félórás előadások. Helysárok: 30, 20 és 10 L.
 Péntek d. u. 3 és félhat órakor: I. Senorita 8 felvonásos dráma, főszerepben: Bebe Daniels és James Hall. II. Huszvések sportvígjáték 7 felvonásban, főszerepben: Clara Bow. III. Pótképek. Két és félórás kettős műsor. Helysárok 30, 20 és 10 lei.
 Szombaton: Nincs mozi előadás.
 Vasárnap: d. e. 11 órakor matiné nagyszabású műsorral. „Utolsó Lázadás“ 8 felvonás Főszerepben: Tim Mc. Coy. Helysárok 15 lo lei.

SELECT-MOZGÓ:

Szerdán: „Hallo Wien“, végtelenül bájos bécsi vígjáték, főszerepben: Liáne Haid és Nagy Kató. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Csütörtökön: Premier: „A párisi diáknegyed“ (Quartier Latin), Maurice Dekobra melyen megható regényének nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Pénteken: „Párisi diáknegyed“, (Quartier Latin) Maurice Dekobra közismert regénye nyomán, főszerepben: Petrovics

Ivan, Carmen Boni és Gina Manés.
 Szombaton: „Párisi diáknegyed“ (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonló nevű regénye nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés.
 Vasárnap: „Párisi Diáknegyed“ (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonló nevű regénye nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Carmen Boni, Gina Manés.

URANIA-MOZGÓ:

Szerda: Nemek harca, megható társadalmi dráma, aktuális társadalmi problémákról. Főszerepben: Wladimir Gajdarow. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Csütörtök: „Orlow“ kékivánatra, hasonló nevű operett nyomán, főszerepben: Ivan Petrovics, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Péntek: „Orlow“ kékivánatra, hasonló nevű operett nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Szombat: „Orlow“, hasonló nevű operett nyomán, főszerepben: Petrovics Ivan, Vivian Gibson, Évi Éva, Georg Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
 Vasárnap: „Orlow“, utóljára, főszerepben: Vivian Gibson, Georg Alexander, Évi Éva és Petrovics Ivan. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 5, 7, 9 órakor: „Sorell kapitány és fia“. Nagy szentimentális dráma. Főszereplők: Anna O., Nilson és Nils Arther. Előjáték: Ufa heti hirdető a legújabb eseményekkel.
 Csütörtök 5, 7, 9 órakor: „Sorell kapitány és fia“. Főszereplők: Anna O., Nilson és Nils Asther.

A színházi iroda közleményei:

Szombaton este 9 óra 10 perckor: Mit susog a fehér akác? Az ideai évadnak bizonyára egyik legvonzóbb és legnagyobb szerű ujdonsága lesz a „Mit susog a fehér akác“, című pompás új operette, amelynek szombaton este lesz az első előadása. Naegyszerű zene, változatos táncok, csupa magyaros hangulat, érdekes meseszöveg biztosítja ennek az operettnek különös nagy sikerét, amelyet Kolozsvárott alá fog támasztani a briliáns szereposztás, a ragyogó új külső kiállítás és a gondos, ambiciózus előkészületek. Külön felhívjuk arra a közönség figyelmét, hogy a szombati premiere a mozielőadások miatt nem 9 órakor, hanem valamivel későbbben és

pedig pontosan 9 óra 10 perckor fog kezdődni. A Mit susog a fehér akác? egyelőre 5 egymásutáni estére van kitűzve s a pénztár árulja már mind az 5 előadásra a jegyeket.

Csütörtökön este jótékonycélú előadás a csíkszenttamási tűzkárosultak javára. Az egész magyar társadalom megmozdulása biztosítja, hogy csütörtökön este amikor a Magyar Dalosszövetség karöltve a magyar színházzal, nagyszabású művésztést rendez a csíkszenttamási tűzkárosultak javára, zsufolt nézőtér fogja köszönteni az estélyen résztvevő művészeket. Az óriási érdeklődésre való tekintettel, jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Pénteken este: Vakablak. A tavalyi budapesti évad legnagyobb meglepetése a „Vakablak“, Boros Elemér mély hangulatu, elragadó drámai ujdonsága volt. A „Vakablak“-ot a nyári évadban már adták Kolozsvárott, de az ideai téli évadban pénteken este lesz az első előadása.

Ma utóljára: Fekete nővér és Szerelem vására. Tegnap is, tegnappelőtt is minden előadás alkalmával zsufolóság megtelt a Magyar Színház tágas nézőtere. Két hatalmas filmet vetítenek: A „Fekete nővér“ Elizabeth ragyogó alakításával és a „Szerelem vására“-t (Csábító), amit kényes témájánál fogva csak felnőttek nézhetnek végig. Ez a pompás műsor már csak ma látható és pedig 3 órakor és fél 6 órakor. Helysárok: 30, 20 és 10 lei.

Holnaptól kezdve: Senorita (Bébe Daniels) és Huszvések. (Clara Bow). A Magyar Színháznak holnap és holnapután ismét igazi rekordműsora lesz: A „Senorita“ című 8 felvonásos dráma, a főszerepben Bébe Daniels és „Huszvések“ című 7 felvonásos vígjáték, amelyben az igézően kedves Clara Bowt csodálhatjuk. Ez a hatalmas kettős műsor kivételesen csak két napig látható: Csütörtökön és pénteken. Előadások 3 és fél 6 órakor.

Moissi Kolozsvárt. A legnagyobb áldozatokkal sikerült a Románia Artistica színházi ügynökségnek egyetlen előadásra Kolozsvárra magyarni Moissit, a hírneves tragikus színészt a Bécsi Deutsches Volkstheater társulatával együtt. Szombaton október 19-én este 7 órakor lép fel Tolstoj hétfelvonásos drámájában „Az élő holtest“-ben. Amerikában ennek a világhírű művésznek 1000 dollár fellépti-díjat fizetnek. Képzeltető, milyen nagy áldozatokkal szereztek meg lehetőséget, hogy Kolozsvár műpártoló közönsége egyszer az életben láthassa a nagy művészt és a kitiűnő társulatot.

dent meg kell tennie. A termelési költségek mérséklése szempontjából a faipart kifejezetten szezon-iparágként kell kezelni, a kereskedelmi költségek csökkentése érdekében pedig le kell építeni a kiviteli vámoikat és kiviteli forgalmi adókat.

Az Ugirben tömörült favállalatok gyűlésével kapcsolatosan kérdést intéztünk az ország egyik legnagyobb favállalatának vezetőjéhez, hogy mi a nagy fatermelő cégek álláspontja azzal az akcióval szemben, melyet legutóbb egy külön faegyüttel felállítására érdekében indítottak. Érdeklődésünkre azt a felvilágosítást nyertük, hogy a favállalatok, amelyeknek tulajdonosai részben amugy is az Ugirban van megszervezve, teljesen kielégítőnek tartja a szervezkedésnek azt a lehetőségét, melyet a nagyipar egyesülése nyújt és az Ugir által előkészített alatt álló gyűlés is jelzi, hogy a külön szervezkedési akciók nem vehetők figyelembe.

Hivatalos gabonaárak. A brailai gabonatorzsódn tegnap a hivatalos gabonaárak a következők voltak: Gabona elsőrendű 80 kg.-os 670, másodrendű 77 kg.-os 620, harmadrendű 70 kg.-os 530 lej mázsánként. A rozs 440, árpa 420, zab 315 lej mázsánként. Kukorica ára 425, bab 1460, lencse 1350, borsó 480, repce 560 lei.

Uj tengeri kikötőt nyitnak a Fekete tenger partján. Bukarestből jelentik: A besszarábiai Cetatea-Alba mellett levő Bugaz tengeri kikötő több mint tíz éve használaton-kivül állt. A jelenlegi kormány már hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy a kikötőt ismét felszereli és üzembe helyezi. A javítási munkák a befejezéshez közelednek és október 20-án ünnepélyes formák között adják át a forgalomnak a bugozi kikötőt. A kikötőhez három vasutvonalat építettek.

A nemzetközi szentárgyalások. A nemzetközi szentárgyalás tárgyalásai Genfben a népszövetség gazdasági tanácsa előtt sem a szénárak nemzetközi rendezése, sem pedig nemzetközi szénhivatal felállítására kérdésében nem vezetnek eredményre. A szénbányák munkakejét és munkakérdését a nemzetközi munkavitalnak engedték át. A genfi tanácskázásoktól más eredményeket nem is vártak, mert a népszövetség a nemzetközi szentmegállapodások terén csak bizonyos alapelveket tud felállítani és azután a magángazdaság feladata lesz, hogy a termelés, az árak és a fogyasztási piacok kérdésében megegyezést találjon.

Világhírű írók világhírű művei
 (Balzac, Dosztojevsky, Flaubert, Tolsztoj, Zola, France, stb.)
 70 százalék engedménnyel
 Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Apróhirdetések

KIADO November 1-től Pap-u. 32 sz. a 2 szoba, konyha, speiz, fürdő szoba felszerelés nélkül és egy üzlethelyiség, megtekinthető naponta 11-6, ugyanott nagy szouterin is kiadó, raktárnak vagy kisebb gyárüzem részére. Felvilágosítást ad Friedler, Katzs és Bernát cégénél.

PERFEKT manikűrös leány, kizárólag nagyobb üzletben állást keres.

SZÉP Filodendra és Fikus olcsón eladó. Str. Grigorescu 72.

PUHAFASZAKMÁBAN jártas fiatal ember állást keres. Megkereséseket „Szolid fizetés“ jellegre kiadókba kér.

ORVOSTANHALLGATÓ urileány részére előkelő neológ zsidó családnál teljes ellátást keresek. Irásbeli ajánlatot Horváth, Str. Avram Jancu 3, I. em., 9. címre kérek.

MUST, elsőrendű, esetleg kösernek is, circa 1500 veder, eladó. Értekezhetni Füssy J. könyvkereskedésében Turda.

MAROSVÁSÁRHELYI „Corso“-kávészót és féléves bérléthez szakértő társat keresek, melynek bérléti időtartamát bankgaranciával biztosítom. Értekezni lehet Kohn Jenőnél Targu-Mureş, Iskola-ucca 26

Közgazdaság

Országos gyűlés keretében követelik a favállalatok sérelmeik orvoslását

A faipari vállalatok az Ugir akciójával párhuzamosan indítják meg harcukat kivánságaik teljesítésére

Az Ugir kolozsvári kerületében megszervezett faipari vállalatok terybe vették, hogy az Ugirnak október 25-30-ika között Bukarestben tartandó rendkívüli közgyűlése előtt ugyancsak Bukarestbe országos gyűlést hívnak össze, amelyen a szakma összes kivánságait és sérelmeit megvitatják és összefoglalják, hogy az Ugir akciója keretében ezek is megoldást nyerjenek.

A tervezett ülés tárgysorozatát már nagyrészt össze is állították. A gyűlés napirendjén a következő kérdések szerepelnek:

Az új szövetségi törvény tulzásait előbb a végrehajtási utasítás által, majd törvényhozási uton korrigálják. A szakma szempontjából különösen fontos a törvény 113. cikkének megfelelő magyarázata, mivel a jelenlegi helyzet máris nagy károkat okozott a kincstárnak.

A Casa Pădurilor működését szabályozzák és decentralizálják. Ugyanis tarthatatlan az a helyzet, hogy erdővégtatási engedélyeket nem a törvényben megállapított engedélyek alapján, tehát automatikusan, hanem önkényes elbirálás szerint adják ki s így az üzemeiket működésükben megakadályozzák. Ugy szintén lehet-

len állapot az, hogy a favállalatok minden jelentéktelen adminisztrációs ügygel a bukaresti vezérigazgatóságához forduljanak.

A közszállítás mai rendszerét teljesen át kell szervezni. Megállapították, hogy a fatermelés, főleg a keményfa-termelés válsága miúdenekelőtt a jelenleg érvényben levő közszállítási-rezsim rendszertelenségére vezethető vissza. Ez a rezsim, amely bizonyos anyagoknak külföldre való kivitelét megtiltja, nem gondoskodik arról, hogy ezeket az anyagokat a felhasználó közintézmények normális árakon vegyék át.

Ugy a köz, mint a magánépítkezések állami támogatással a törvényben megállapított adókedvezmények megadásával fel kell lendíteni.

A szállítási viszonyokat, különösen a vasuti forgalom olcsóbbá és biztonságosabbá tételét meg kell javítani. Elsősorban a faiparnál nyert igazolást, hogy a főleg mellékdijsal elviselhetően drága vasuti politika nem egy virágzó vállalatot tett tönkre.

A közel 80 százalékosan kivitelre utalt faipari termelés olcsóbbá tételére az államnak a külkereskedelmi mérleg s a pénzügyi helyzet szempontjából is min-

dollár a koldus. Newyorkból jelen...
 színház...
 kongresszus...
 xander-t...
 kifesti...
 amerikai gőzös...
 Zita exk...
 nialmáknál...
 ICULIA...
 fájdmak t meg...
 fűszerüzletben.

Rádió műsor

Idő közep európai

Szerda, október 16.

Budapest. 9.15. A rádió házikvartett-jének hangversenye. 1. Kéler: Csokonai-megnyitő. 2. Luly: Gavotte. 3. Rogister: Paysage. 4. Henriques: Tündértánc. 5. Nagy Frigyes: Balett-szvit. 6. Bregel: Óndinas — keringő. 7. Turina: Panasz. 8. Jakab T.: Farsang. 9. Leopold: Jeux de Papillon. 10. Buday: Ha szeretsz — tangó. 11. Farnos: Fox-trott. 12. Mikus — Csák: Kis keringő. 9.30. Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05. Hangverseny. Közreműködik: Hegedüs Béni (ének) és Steiner Böske (hegedű), zongorán kísér Polgár Tikor. 1. a) Moszkovskij: Guitarre, b) Schubert: Wiegenlied, (Steiner), 2. Verdi: Al arcobál, Ária a II. felv. (Hegedüs). 3. a) Burmester: Szerenád, b) Strauss—Hubay: Traum durch die Dämmerung (Steiner). 4. Kurucz János: a) Valamikor régen, b) Hervadó rózsák közt, c) Oh, csak még egyszer összejönnék (Hegedüs), 5. Hubay: Hullámzó Balaton (Steiner). 12.25. Hírek. 1. Pontos időjelzés, időjárás és vizállás-jelentés. 2.30. Hírek, élelmiszerárak. 3.30. „Morse”-tanfolyam, 4.10. Meister Ferenc dr. előadása: „A kenyérmései győzelem 550. évfordulója”, 4.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés, hírek, 5.10. A Turáni Társaság előadása, Baán Aladár dr. a Téráni Társaság alelnökének előadása: „Az eszt irodalom kimagasló értékei”, 5.40. Orbán Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 7. Olasz nyelvoktatás, 7.40. Rádió amatőrpresta, 8.25. Lóverseny és ügétverseny eredmények, 8.30. „Norvég-est”, a Nemzetközi Rádió Unió nemzeti műsorsorozatában. Közreműködik: Koncz János hegedűművész és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Norvégjáról bevezetőt mond Haraszthy Lajos. 1. Gyula diák. 2. Grieg: Összel — megnyitó. 3. Sinding: Szvit. Op. 10. 4. Svendsen: Szimfónia. Utána kb. 10. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, Majd: a Fejes szalonzene, az Ostende-jazz, továbbá Horváth Gyula és zenekarának hangversenye.

Berlin. 20. Offenbach: „A trapezanti hercegnő” c. operettje. 21. Offenbach-zene, utána hírek és 0.30-ig tánczene

Bern. 20. Grieg-zene, 20.30. Norvég és svéd zeneszerzők, 21. Strindberg: „Anyai szeretet” c. egyfelvonásos, 21.40. Grieg II. Peer Gynt-szvitje, 22.15. Esti zene.

Belgrád. 21.40. Hírek, 21.55. Balajka-hangverseny.

Pozsony. 19.05. Házi zene. 20. Közvetítés Brünnből, 22.15. Kávéházi zene Brünnből.

Breslau. 19.50. Deris zene. 21.30. Vidám rádióelőadás, zenével.

Köln. 20.20. Jelenetek Peer Gynt-ből. 20.15. Filmharmónikus hangverseny Strauss Richárd műveiből.

London. 24.35. Tánczene.

Milano. 22.10. Szorakoztató zene.

Oslo. 20.35. Osloi filmharmónikusok hangversenye.

Ostrava. 20. Közv. Brünnből, operett-zene.

Poznan. 23.30. Tánczene.

Prága. 20. Norvég est. 21.30. Thein prágai operáneskes népdalokat énekel.

Róma. Verdi: „A végzet hatalma” c. operája.

Stuttgart. 20. Norvég est.

Toulouse. 20.15. Szimfonikus hangverseny. 21.45. Gramafonzene.

Varsó. 20.30. Norvég est.

Bécs. 20.05. Norvég zene. 1. Nordreak Nemzeti himnusz. Blom: Három dal, Gade: Északi ut, Kiurina Berta Grieg

négy dalát énekl. Haetand: Ábránd norvég dalokból, Bacher—Grendahl: Szerenád, Kjerulf: Bölcső-dal, Heukens: Tündértánc, Grederikson: Északi szvit három részben, Hohm: Északi mondák, Sinding Tavaszi mámor, Halvorsen: Buslakodás, Ede Bulle: dala, Nászut Skandinávián át, Elsen: Vaeringatag.

Vilna. 19.25. Cramafonzene. Utána közv. Varsóból.

Zágráb. 20.30. Grig műveiből.

Bucuresti. 20.45. Baritonhangverseny norvég dalokkal. 21.15. Zongoraszó. 21.50. Hírek.

Frankfurt. 20. Norvég-est. A zenei rész közvetítése Stuttgartból. 21. Tájszólások csereestje.

Hamburg. 18.15. Szorakoztató zene. 30.30. Norvég-est. 22.30. Tánczene.

Kassa. 19. Közvetítés Prágából. 19.05. Rádiózenekar. 20. Közvetítés Brünnből. 22. Közvetítés Prágából. 22.15. Közvetítés Brünnből.

Csütörtök, okt. 17.

Budapest. 9.15: A m. kir. honvédegyalozesred zenekarának hangversenye. Fucik: Magyar induló, Lehár: Arany ezüst, Nicolai: Windorsi vig nők, Bizet: Carmen, Schubert: „Három a kislány” c. dalműből. Lehár: Cigányünnepély — jellemrajz. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: Gramofónhangverseny. 1. Bizet: Ária a „Gyöngyhalász”-ból (Fleta). 2. Gounod: Faust — szerenád (Journet). 3. Rossini: Ária a „Sevillai borbély”-ből (Journet). 4. Schubert: Erklönig (Jeritza Mária). 5. Holzmann: Feuert Los! Marsch (Katonazenekar). 6. Strauss—Hackenberger! Radetzky-Marsch (Katonazenekar) 7. Yradier: La Paloma, Crawford. 8. Szenes-Köla: Van néha egy — tangó (Schorr). 13. Hegyi—Murgács: Szent György napján (Palló Imre). 14. Hegyi—Murgács: Tükrös piros szív (Palló Imre). 15. Sándor dr.: A vén primás hegedűje (Schorr N.). 16. Fényes—Balázs: Két babonás szép szemednek (Palló Imre). 17. Sándor dr.: Csak egy szál virágot (Palló Imre). 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 4: Rádió Szabad Egyetem. 1. Mosonyi Dalok. Előadja: Pál Ilonka. 2. Zehery Lajos dr. egyetemi magántanár előadása: „A tudatlanság és a bűn”. 3. Mosonyi dalok. 4. Müller Vilmos dr. kir. tanácsos, igazgató-főorvos előadása: „Lionardo da Vinci és az orvostudomány”. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 5.10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium előadássorozata. Mutschenbacher Emil dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, az OMGE ügyv. igazgatója: „A mezőgazdasági válság számok tükrében”. 17.40: Operettreledek. Offenbach: Orfeusz az alvilágban. Heryé: Nebántsvirág, Sidney: Gésák. Offenbach: Szép Heléna. Planquette: Cernevillei harangok, Strauss: Denevér megnyitó. 18.50: Gyorsirai tanfolyam. 19.25: Angol nyelvoktatás. 20.05: Lóversenyeredmények. 20.15: Chopin ünnepély. Medek Anna operáneskeső közreműködésével. 21.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Basel. 20.30: Strauss Richárd dalest.

Belgrád. 20: Rádió-négyes. 1. Wallace Maritana. Pierné: Szerenád. Ravel: Pávátánc. Ciela: Közzene. Csajkovszky: Hatytuk tava.

Bern. 20.10: Népszerű est énekkel, zenével és csevegéssel. 22.15: Olasz zene.

Belgrád. 20: Kádió-négyes. 21.05: Hírek. 21.20: Tánczene.

Pozsony. 19.05: Házi hangverseny. 20: Közvetítés Erünnből. 22: Közvetítés Prágából. 22.55: Hírek.

Breslau. 21.20: „City” Feld Erna hangjátéka. 22.30: Táncoktatás. 23.10 Tánczene.

Bruxelles. 20: Közvetítés az amsterdami hangversenyházból.

Frankfurt. 20: Hangjáték Stuttgartból. 21.30: Szorakoztató zene 22.45: Tánczene.

Hamburg. 20: A zeneszerző (hangverseny). 21.30: Az elnemtult harang, rádió-opera, egy felvonásban. Zene: Flieger Alice, szöveg: Planten Horst. 22.30: Kávéházi zene.

Kassa. 19.05: Gounod-est a szerző halálóási emléknappja alkalmából. 20: Közvetítés Brünnből.

Köln. 20: Hangverseny. 21: A szavak zenéje! Voelkel balladái, melodramái és szvitjei, utána hírek és tánczene.

Königsberg. 16: Másfélórás könnyűzene. 20: Kávéházi zene.

Leipzig. 21.30: Nyolc ír dal, éneklí Neeson F. 22.30: Táncoktatás.

Milano. 20.30: Puccini: „Angelica nővér” című operája. 22.55: Hírek, zene.

München. 21: Dandár közvetítés, Johanssen hangképe a világháborúból, bemutatás.

Nápoly. 21.02: Kálmán: „Kata a ballerina” c. operettje.

Prága. 19.05: Szorakoztató zene. 22.15: Gramofon.

Róma. 21.02: Szimfonikus hangverseny.

Stambul. 19.30: Kétórás török zene.

Stuttgart. 20: „Odisszei katona hazatérése”, Hat hangjáték-jelenet. 21.15: Hangverseny. 22.30: Házizene 1750 közül. 0.30: Tánczene.

Bécs. 19.30: Gluck „Iphigenia Auliszban” című operája az Allami Operából.

Utána: Jazz-zene és képrádió.

Zágráb. 19.30: Közvetítés Ljubljánából.

Zürich. 19.33: A svájci írók Jakob Stutz-estje, két hangjátékkal. 21: Svájci népzene.

SPORT

A Haggibbor újabb győzelme a bajnokságban

A vasárnapi sporteredmények közül, amelyeket alább regisztrálunk, kiemelkedik a Haggibbor urabb bajnoki győzelme. A zsidó csapat kezdi visszanyerni régi önbizalmát és miután ehhez megfelelő technikai készség is járul, remélhető, hogy ezután nem fog olyan inferioris szerepet játszani a kolozsvári futbalcsapatok között, mint a legutóbbi években. A Haggibbor a veszélyes CFR-t győzte le ezúttal 2:1 (2:1) arányban. Győzelme nem volt imponáló, aminek okaira már a meccs előtt rámutattunk, de az kétségtelen, hogy a stílusosabb és jobb futballt játszó csapat győzött. Különösen a második félidőben mutatta meg a Haggibbor tudását és szép játékat a nézők lelkes tetszése kísérte. A csapatból a Mark-Ordentlich-Fränkel fedezettsort kell különösen kiemelni, de a többi játékos is egy-két pillanatnyi indiszpozíciótól eltekintve megtette kötelességét. A nap eredményei egyébként a következők:

Kolozsvár. Universitatea KAC 2:0 (1:0). **Temesvár.** Banatul-TAC 5:1 (2:0). **Kinizsi-Kadima** 4:1 (3:0). **TMTE-Rapid** 4:1 (4:0). **Arad.** Gloria CFR-ATE 2:2 (2:2). **AAO-Olimpia** (5:1 5:1). **AMTE-Voința** 5:0 (0:0). **Nagyszében.** HTV-NSE 5:2 (2:0). **Torda.** KMSC-Üveggyári SC. 2:1 (1:0). **Bukarest.** Juventus-Venus 1:0 (1:0). **Craiova.** Jiul(Petrozsény)-Generala 1:0(00).

Külföld: Budapest. Hungária-Nemzeti 2:0 (1:0). **Ujpest-Bocskay** 4:3 (1:3). **Ferencváros-Budai** 33-as 2:1 (1:1). **Pécs.** III. Kerület-Pécs Baranya 1:1 (1:0). **Kaposvár.** Somogyi-Kispest 0:0. **Szeged.** Bástya-Attila 5:2 (2:1). **Szombathely.** Sabaria-Józsefváros 4:1 (2:1). **Nagykanizsa.** Zala Kanizsa-Vasas 2:1 (1:0).

Pozsony. Csehszlovákia-Magyarország Amatőr Európa-Kupamérkőzés 2:1 (1:1).

Tennisz. **Kolozsvár.** Hamburg-Universitatea tenniscsapatok mérkőzésének eredménye 3:2.

Boxmérkőzés. Budapest, Magyarország-Ausztria válogatott amatőr boxolónak mérkőzése 10:6 arányu magyar győzelemmel végződött.

0:3 és (2:1). Ilyen cím alatt nagyon érdekes leleplezést közöl egyik romániai sportlap a román válogatott legutóbbi győzelmével kapcsolatban. Nem lehet tudni, igazat ír-e a jelzett lap, de jellemző, hogy ilyesmivel lehet megvádolni válogatott csapatunkat, illetve annak volt centerét, aki azóta nem hamisítások segítségével az Ujpest, majd most a Pécs-Baranya centere lett. A különös kis tudósítás a következőket árulja el: a mult heti bukaresti román győzelem nemcsak nekünk de egész Európának nem várt hatalmas meglepetéssel szolgált. A sokkal inkább összeforrottabb és nem egy győztes csapatot vitt jogoszláv együttes felett diadalmaskodott a román színeket reprezentáló fiatal, de lelkes csapata, kiknek sem rutinjuk sem más értékes versenytapasztalatuk nem volt.de igenis volt — szívük küzdeni.

Önkénytelenül is felvetődik a kérdés, hogyan hát, történhetnek csodák is a futballban? Ugy látszik igen. Különösen a csodák mozgató ereje nem a földöntúlságban keresendő.

A két év előtti román csapat gerincét a félelmetes Kinizsi játékosai alkották, akiket akkoriban Wetzler dirigált. A csodatevő — s egy elszólásból csak most derült ki — ezúttal Wetzler volt az a bizonyos földöntúli hatalom, a jó dinárokban keresendő, melyekből 5000 drb, épen elegendőnek bizonyult a jogoszláv győzelem elősegítésére.

A szobanforgó játékos, kiről az ilyesmi teljes joggal fel is tétélezhető, kitűnően tudta leplezni megvesztegetését és még kitűnőbben kihasználta játékosársai jóvismérését. A körülötte levő „nagy hezárkar” természetesen ebből mitsem vehetett észre.

Gugát, a csapat egyik tagját bukaresti ismerősei nagy szeretettel vették körül és mint az már ilyenkor történni szokott, meg is vendéglétek. Ez szolgálatot Wetzlernek azután kitűnő ürügyet, hogy Guga állítólagos előnyben részesítése miatt páráz elégedetlenséget szíton a Kinizsi játékosai között, akiket mintegy felhívott arra, hogy lazsálással „torolják meg” az őket ért nagy sérelmeket.

Az ilyen előzetes „lelki doping” természetesen megtette hatását, Wetzler kitűnően imitálta az igyekezetet, de hát — „neki sem sikerült semmi!” — Így csak természetes, hogy a többinek sem mehetett a játék. És így történhetett meg az a csoda, hogy egy sokkal jobb csapat anélkül, hogy egyetlen gólt rughatott volna, súlyos vereséget szenvedett, mert — nem volt helyén a szívük.

Ezelőtt majdnem

1000

Leibe került

most

132

Leleért megveheti

PALEOLOGUE:

A cár országa a nagy háboruban 3 vaskos kötet

A világháború diplomáciai kulisszatitkai intrikái, az orosz cári udvari élet legelrejtettebb titkai (a Rasputin legenda hiteles megvilágítása). Mesteri feldolgozásban.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában (Portódíj külön)

Legujabb őszi és téli ujdonságok megérkeztek !!
NEUMANN M, férfi - és fiuruha áruháza CLUJ, FÓTÉR 14.

Nyomta a „Deutscher Bote”, nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. Telefon 187

Szerkesztőség
Strada Baron L. Pop
Telefon 9
Ejjeli telefon (n)
ELŐFIZETÉS
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra
X. évfolyam
1929
Október 16
5690 év T

A kormány
akármily
Teljes a szo

A kormány

Bucuresti-Bukares
Uj Kelet tudósítój
litikai szenáció, a
sajtó mindenáron a
kibontakozását szer
szeszugorodott. Por
órát tartott Bukares
ria királyné valódi,
latkozata miatt. Ez
Universulban abbat
tott napvilágot, am
Popovici lemond
lalva, amikor Iun
híret kolportáltak,
körülményből, hogy
részt a minisztertan
azt a következtetés
belügyminiszter is
dol.

Az ellenzéki lapo
a hírrel, hogy a k
parasztpárti tagjai
megbomlott. Ebben
robbant ki Mária
nyilatkozata és így
a nyilatkozat óriás

A kormány

Épen ezért a k
Hiotu udvari min
ciucha a királyné ut
tőle, autentikus-e, v
versulban megjelen
kor e sorokat írjuk
meg a királyné vá
azonban feltétlenül
A kormánynak egyé
laspontja az, hogy
utján megfelelő vá
közteszi, de ha ne
rendre térnek
föltött.

A Lupta ezzel s
hogy amennyiben
nem érkezne Balci
mány részére lehet
működni Miklós rég
csak ezért is kizár

Legelőször Iuni
kezett, aki Bécsben
kezelte és akiről
tették, hogy nem s
hanem kivált a ko
miniszter Bécsből t
halachenak, amelyb
ő senkinek sem ny
sát, rövidesen egé
zik Bécsből és átves
vezetését.

A párt
ségileg
niut sz
Ma délelőtt a nem
viselőinek és szená
dótsége, még pedig
párt tagjai, dr. G h